

God påske

Kyrkjebladet

Kyrkjeblad for Gloppen nr.2 mars 2024 Årgang 54

**KARNEVALS-
GUDSTENESTE**

**Kari Gåsemyr
*om påskekunst***

**ELISABETH GIMMESTAD
*Ein solstråle fyller 100 år***

**TORE MYKLEBUST
SKRINA I BREIM**

**Påskequiz
Påskemat**

Kyrkjeblad for Gloppen

www.gloppen.kyrkja.no

Utgjeve av sokneråda i Breim, Gloppen og Hyen. Kjem ut minst 6 gongar i året på Sandane. Betaling etter ønske.

Bankkonto: 3710.15.85388
VIPPS: 554210

Redaksjon

Tore Myklebust
456 01 260
tore.myklebust@gloppen.kyrkja.no

Vidar Bjotveit
958 80 030
vidar.bjotveit@gloppen.kyrkja.no

Anders Rinde
99720238
anders.rinde@gmail.com

Marianne Bakketun Fjellestad
402 80 027
mbf@gloppen.kyrkja.no

Harald Aske, Gloppen sokn
970 24 915
harald.aske@enivest.net

Gunn Hole, Gloppen sokn
454 23 728
gunn.sol@gmail.com

Inger Johanne Hafstad Gjengedal
Hyen sokn, 99169019
injohag@online.no

Distribusjonsansvarleg
Harald Aske
970 24 915
harald.aske@enivest.net

Korrektur
Rønnaug Ryssdal
950 72 392
ryssd@online.no

Grafisk design
Innholdspartner AS ved Bjørnar Aske
901 37 252
bjornar.aske@innholdspartner.no

Trykk
Printfarm, Øvre Årdal

Framsidefoto
Foto av Marianne Bakketun Fjellestad

Stoffrist neste utgåve
Frist for innlevering til nr. 3 er 3. mai

2/24

Harald Aske har intervjuet den spreke hundreåringen
Elisabeth Gimmetad. Les intervjuet på side 26.

INNHALD

FOR TANKE OG TRU

- 05 Andakt ved Grethe Reigstad Tennebø
- 06 Verdidebatt
- 12 Olav den heilage og kristenretten på Moster i 1024
- 16 Påskekunst
- 34 Min salme
- 35 Spaltisten

Vipps

Vipps-nummer
554210

DETTE VAR VI MED PÅ

- 10 Funn av abortskrin i kyrkjeveggen
- 14 Karnevalsgudsteneste
- 26 Den internasjonale bønedagen for kvinner
- 18 Kyrkjetenar Ola Jan Birkeland takkar av
- 22 Ein solstråle frå Sørstranda fyller 100 år

TRIVELEG TIDTRØYTE

- 20 Barnesider
- 31 Friske fråspark
- 32 Påskequiz

Bladpengar

Bladpengar kan betalast til kontonr.
3710 15 85388. Du kan også betale
via Vipps til 554210 eller skanne
QR-koden her på sida. Hjarteleg takk!

PÅSKA

Utan trua på Jesu oppstode hadde det ikkje vore noka kristen kyrkje. I lyset frå påskemorgon får også dagane før meinings. Vi ser fram til å feire påske og markere på ulikt vis alle dagane i påskeveka, i kyrkeromma, ute og på fjellet. I bladet finn du oversikt over påskeprogrammet til kyrkja i Gloppe, andakt og mykje anna godt påskestoff for små og store.

Når menneske til alle tider har blitt kristne, fekk det konsekvensar for korleis vi tenker, om alt, eigentleg, og ikkje minst korleis vi ser på oss sjølve og vår plass i forhold til Gud og menneske rundt oss. Urkyrkja starta som ein minoritet i ein minoritet. Paulus starta også alltid med å oppsøke det jødiske miljøet når han kom til ein ny stad. Etter kvart vokste flokken av kristne. Til og med keisaren i Rom vart kristen.

Etter det begynte kristentrua å sette sitt preg på lovgjevinga. Slik var det også då dei første norske kongane ville at folk skulle leve som kristne.

KRISTENRETten

Mange av rettsprinsippa vi tek som sjølvsagde, kom inn i lovgjevinga med innføringa av kristenretten. Desse kristne tankane er også basis for det vi kallar «verdiar», grunnleggande oppfatningar som på eit vis går utanpå lover og reglar, som også lovene våre må kunne speglast mot. Og stundom kolliderer ulike verdiar, som begge er like rette, i det praktiske liv.

«I 2024 feirar og markerer vi 1000-årsjubileet for innføringa av kristenretten på Moster og 750-årsjubileet for Magnus Lagabøte si landslov frå 1274. Dette er hendingar som i høg grad har gjort landet vårt til det det er i dag, og det er difor stor grunn til å feire! Vi kaller året i år for Verdiåret

TORE MYKLEBUST

2024, året der vi markerer at dei kristne verdiane har vore med på å gjøre landet vårt til eit godt land å leve i.» (Frå heimesida til Bjørgvin bispedøme.)

Vi er inne i eit spennande år, og går mot ein sommar med mange markeringar. I førre nummer av Kyrkjebladet kunne vi lese om planane for 1000-årsjubileet for kristenretten på Moster. Presten Thor Haavik har laga film om kristenretten og kristninga av Noreg. Den kan sjåast på bispedømet si side. Der møter vi mellom andre Jørn Øyrehaugen Sunde, som er professor ved Institutt for offentleg rett ved Universitetet i Oslo. Han trollbatt forøvrig alle oss som fekk vere med på Stiftsdagane og oppleve foredraget han heldt der. Til dette nummeret av Kyrkjebladet har Sunde, på bestilling frå oss, skrive ein artikkel om Olav den heilage og kristenretten på Moster i 1024.

I bladet kan du og lese om seglasen som vil gå frå Moster via Kinn til Selja og Seljumannamesa. Det blir gudsteneste i klosterruinane på Selja søndag 7. juli kl. 12.00 med biskop Ragnhild. Men planlegg gjerne heile helga i Selje! Det som er klart per no, er at det blir keltisk pilegrimskonferanse fredag kveld. Det blir konsert i Selje kyrkje laurdag kveld med lokale musikarar, med tema St. Sunniva.

Frå Gloppe prøver vi også å organisere felles tur til Selje. Følg med i neste nummer av Kyrkjebladet, heimesida til kyrkja i Gloppe, bispedømet si side og seljumannamesse.no med meir.

Grethe Reigstad Tennebø

Kva betyr påska for deg?

Mange ville svare: Gode fridagar med avbrekk frå jobben. Eller ein tur på hytta eller til Syden. Men tenkjer du på at det er heilage dagar som ligg til grunn for palmesøndag, skjærtorsdag, langfredag, første og andre påskedag? La oss repetere litt:

Ordet påske kjem opprinnleig frå det hebraiske ordet pesach. Pesach blir feira i jødedommen til minne om israelittane si flukt frå Egypt. Den historiske grunntydinga av ordet er å 'gå forbi'. Vi kan lese i 2. Mosebok 12,27 at Herren gjekk forbi israelittane sine hus då han slo i hel egyptarane sine førstefødde.

Påskeveka startar med palmesøndag, som markerer Jesu inntog i Jerusalem. Dagen vert etterfølgd av skjærtorsdag, som minnест den siste nattverden Jesus hadde med læresveinane sine, og den påfølgande dagen, langfredag, som handlar om Jesu korsfesting og død på korset. Tradisjonelt har den blitt markert på ein stille måte, gjerne med faste og meditasjon. Første påskedag er dagen Jesus stod opp frå dei døde, og andre påskedag er feiringa av nettopp det, og at bodskapen om Jesus begynte å spreie seg mellom folk.

Alt dette hender i den stille veka. Viktige kunnskapar om vår eigen religion er i ferd med å bli viska ut. Det kan sjå ut som kristendomen med sine grunnleggande verdiar som samfunnet vårt er tufta på, får mindre og mindre rom. Då misser vi mykje! Kunnskap og kjennskap gjev viktig kompetanse. Dess meir innsikt ein har om sin eigen religion, dess tryggare kan ein kommunisere med menneske som har andre livssyn.

«Kva trur vi på no?» spør Odd Børretzen i ei av sine karakteristiske viser, og han treffer noko i vår tid. Trendar som skiftar; menneske på leit etter mening og samanheng i livet, samstundes som gamle sanningar blir utfordra. Men vi treng noko å tru på, og vi treng rammer å leve våre liv innanfor.

Påskeevangeliet er eit mysterium. La oss undre oss litt saman: Kvi for gav Jesus Kristus livet sitt på eit kors på Golgata? Korleis greidde han å halde ut den smarta? Jesus si oppstode og seier over døden, kva perspektiv gjev det oss? Vi skjønar det ikkje. Vi greier ikkje å ta det inn. Men vi treng ikkje å forstå alt for å tru.

Korleis kan vi så tru på denne mystiske og utfordrande påskebod-

La Descente de croix (1612-1614) av Pierre Paul Rubens.

Ein kopi av dette måleriet heng i Vereide kyrkje.

skapen? Her vel eg å vera personleg. Tidlegare var eg ein såkalla «tradisjonskristen», døypt, konfirmert og gift i kyrkja. Men det betydde ingen ting for meg i kvardagen. Eg kjende på ei tomheit i livet mitt. Var det ikkje noko meir? Eg var nysgjerrig og sokande og ville finne ut om dette med Jesus var sant. Eg hadde kristne vene og spurde dei om eg kunne få vere med dei i ei bibelgruppe. Det var ikkje nei i deira munn! Det var godt å vere i lag med dei, men eg kjende ingen kontakt med Gud. Heile gruppa reiste så av garde til Austlandet for eit helgeopp-hald på eit senter der. Eg snakka med leiaren, og på kveldsmøtet utfordra han meg ved å seia: «Eg har lyst til å be for ein person i forsamlinga, men då må vedkomande sjølv ta initiativ.» Eg blei verkeleg sett på eit val. Eg bestemte meg der og då for å seie ja til mysteriet Jesus. No fekk det bere eller breste! Eg resonnerte meg fram til at eg kunne gå tilbake til mitt vanlege liv om dette ikkje var noko for meg. Då hadde eg i alle fall sjekka ut! Eg retta opp handa, og der og då var det som om fellesskapet gjennom bøn bar meg rett inn til Gud. Eg kjende ein varme og kraft som gjekk gjennom kroppen. Det var som å bli fødd på nytt! Rullegardinene gjekk opp framfor augo mine. Plutseleg forstod eg at trua var ei gave som eg berre skulle ta imot. Det handla ikkje om prestasjonar. Intellektet hadde stengt for tru i mange år. Den natta sov eg ikkje. Eg fekk bibelvers i tankane; eg som ikkje hadde lese Bibelen sidan eg var konfirmant. Jesaja 43,18 dukka opp: Tenk ikkje på det som hende før, gjev ikkje akt på det som eingong var! Sjå, eg skaper noko nytt. Merkar de det ikkje? Det spirer allereie fram.» Jau, om eg merka det? Trusflammen var tent i meg på underfullt vis, som ein brann på innsida! Eg kjende på ein sterk kjærleik til Kristus. Forundra skjønte eg at no var eg frelst. Gud møtte meg på djupet og løfta meg opp! Eg fekk ein levande relasjon til Jesus! Eg fekk og eit ankerfeste i livet! Eg fekk noko å leve i og noko å leve for; noko som ikkje var ein trend, men som varer ved.

Dette er det viktigaste valet eg har tatt i mitt liv. Eg har aldri angra på det! Medgang og motgang møter vi alle. Dødsfall og tap slepp vi heller ikkje unna. Men det finst ein som står med naglemerka hender framfor deg og seier: Matt 11,28. Kom til meg, alle de som slit og har tungt å bera; eg vil gje dykk kvile! Påskebodskapen inneheld eit drama om både død og liv. Men livet sigra over døden! Kanskje kan sjølve innhaldet i påska i år stå meir i sentrum. Då kan påska få ei heilt ny betydning for deg!

Jerusalem. Frå Wikipedia.

Ein tredje veg

VED GUNN HOLE

MUNIB A. YOUNAN: UTDRAG AV INNLEGG I VERDIDEBATT, VÅRT LAND.
OMSETT FRÅ ENGELSK TIL BOKMÅL AV ANDREAS KRISTIANSEN.

– De som er kristne, held vel med Israel uansett kva dei gjer? Mannen som spurde, sette nok ord på det fleire lurer på. Og reaksjonane let ikkje vente på seg. Spørsmålet skapte stort engasjement i gruppa som vart utfordra på dette samansette temaet. Og her kom dei fram, dei heilt klare ja, og dei absolute nei. Men fleire var usikre på sine tidlegare standpunkt etter å ha sett dei grufulle hendingane i Midt-Austen den siste tida, der begge sider til overmål har vist kva dei er i stand til å gjere mot kvarandre.

MEDIA

Denne krigen har fått eit enormt medieoppslag og vekkjer sterke reaksjonar

hos oss. Vi menneske er skrudde slik saman at det som er nært og kjent, opptek oss meir enn det som er langt borte og

ukjent. Gjennom Bibelen er Midt-Austen blitt nettopp dette: nært og kjent. Frå barndommen har historiene og landska-

pet blitt ein del av kunnskapen vår, og har glidd naturleg inn i tankesett og språk. Så denne krigen grip oss meir enn om han skjedde i eit ukjent land langt borte.

Informasjonen vi har fått inn i heimane våre via media, viser at begge sider skadar den andre part på måtar som burde vere heilt utenkjelege. Vi er sjokkerte over all volden og menneska sine enorme tap. Det kan vere vondt å vere vitne til så mange tragiske skjebnar, også når ein ser det på skjerm.

SVART-KVITT

Israel har i mange år hatt sterke støttegrupper både her i Noreg og andre vestlege land. Palestinarane har primært fått fokus på sin vanskelege situasjon gjennom den politiske venstresida. Det kan nok ha vore ein tendens til at anten er ein pro Israel, eller så tek ein palestinarane i forsvar. Men etter å ha følgt med på utviklinga i Midt-Austen dei siste vekene, er det synleg for alle som vil sjå, at menneska lir enormt på begge sider. Menneskeverdet vert grovt krenka.

Finst det ein meir fruktbar måte å tenke på, enn berre å halde med ein av partane? Kanskje bør vi utfordre haldningane våre?

ALLE FORTENER EIT VERDIG LIV

Munib A. Younan kjem med eit tydeleg ja. Han er biskop emeritus i Den evangelisk-lutherske kyrkja i Jordan og Det heilage land og tidlegare president i Det lutherske verds forbund. Foto frå Wikipedia.

inspirerer til håp, skapar rom for velvilje og godleik, og som krev at ansvarlege må stillast til ansvar.

MUNIB A. YOUNAN. Biskop Emirus i Den evangelisk-lutherske kyrkja i Jordan og Det heilage land og tidlegare president i Det lutherske verds forbund. Foto frå Wikipedia.

ET ROP FRA JERUSALEM

Som palestiner roper jeg til dere fra Jerusalem.

Vi har fått nok av drap på mennesker som er skapt i Guds bilde.

Vi har fått nok av hat.

Vi har fått nok av umenneskeliggjøring.

Vi har fått nok av at religion brukes til å fremme politiske agendaer.

Vi har fått nok av vold.

Vi har fått nok av ulovlig israelsk okkupasjon.

Vi har fått nok av blodsutgytelse.

Vi har fått nok av krig.

Vær så snill og hør

I kraft av å være en palestinsk kristen venn som har tilbrakt mange lærerike år i Finland, vær så snill og hør på meg når jeg ber deg om å ikke være pro-Palestina eller pro-Israel. Jeg ber deg i stedet om å være for sannhet, for liv, for rettferd, for frihet, for fred og forsoning.

for sannhet, for liv, for rettferd, for frihet, for fred og forsoning.

Jeg trygler deg om å be for alle ofrene for angrepet og den påfølgende krigen, for alle de etterlatte, for alle de sårede, for alle de traumatiserte, for alle krigsfangene, for alle de fordrevne, for alle som har fått hjemmet ødelagt, for alle barna som lever i frykt.

Be om at Gud vil røre ved politikernes sinn, så de vil jobbe for rettferd i Palestina og Israel. La oss gjøre visjonen til Johannes til virkelighet, han som skrev at Gud «skal tørke bort hver tåre fra deres øyne, og døden skal ikke være mer, heller ikke sorg eller skrik eller smerte. For det som en gang var, er borte» (Åp 21,4).

Gud velsigne deg.

Trykt med tillating.

... vær så snill og hør på meg når jeg ber deg om å ikke være pro-Palestina eller pro-Israel. Jeg ber deg i stedet om å være for sannhet, for liv, for rettferd, for frihet, for fred og forsoning.

Gallerikveld i Vereide kyrkje

AV MARIANNE BAKKETUN FJELLESTAD

Tradisjonen tru blir vi inviterte til Gallerikveld i Vereide kyrkje palmesøndag kl. 19. Årets utstillar er Aud Marit Skarrebo Holmen.

Aud Marit blei i førre kyrkjeblad beskrevet som ein kunstnar med ord. På underfundig vis opnar ho nye landskap. Ho stiller mellom anna ut bilde av verk som er fast plasserte rundt om i landet, samt bilde av verk som har vore utstilte ulike stader temporært.

Verket "Lønsemd" i Vevring har eit betimeleg spørsmål, der det står ute mot Engebøfjellet. "Er eg skapt til lønsemd". Spørsmålet kan sjølv sagt like godt stillast i mange andre samanhengar. Og ikkje min-

dre i kyrkja, som set andre verdiar høgare.

Mange vil nok meine at teksten "Tydingane sprikjer i alle retningar", som heng i gangen utanfor kontora til teologane på Høgskulen i Volda, er fornøyelag. For er det ikkje slik i kyrkja? Vi er usamde om mykle, men vonleg er det ikkje heile sanninga. Vonleg er det noko som er viktigare og som bind oss saman; trua vår. Kanskje er utfordringa å skape eit rom i kyrkja der vi kan vere saman – med ulike meininger om livet, politikk og trussanningar.

Med utgangspunkt i Skarrebo Holmen sin kunst vil prost Mari Saltkjel setje ord på korleis kunst kan inspirere og har noko å seie inn i vår kyrkjelege samanheng.

Det blir musikk ved kantor Dorothee Raschwitz. Olaf Sigurd Gundersen vil leie kvelden. Velkomne!

Påskedag

du var den som viste at ljuset
alltid overvinn mørkeret
at livet alltid overvinn døden
sjølv om det ikkje ser slik ut

så vanskeleg å tru at det kjem nye dagar
etter alle desse harde taka
at håpet skal stå opp att og spira nytt liv

livskrafta i ei gamal rot
eit bortgløymt frø som spirer
eit tre som blømer på berre greiner
eg ser det klårare no
i gjenskinet av den tomme grava di

Dikt: Solveig Johanne Grønstøl
Foto: Gunn Hole

Gunnar Kjørvik med to av abortskrina som dei fann i muren i Breim kyrkje.

Spennande funn i Breim kyrkje

TEKST: TORE MYKLEBUST
FOTO: KARI JORDANGER

Under arbeidet med isolering av golvet i Breim kyrkje fann handverkarane spennande funn. I murane på begge sidene av kyrkja, like ved luftespaltene, låg der flere små treøskjer. På spørsmål frå oss fortel handverkarane at der kunne vere ca. 20 stykke, og dei såg gamle ut. Utfor-

minga var litt ulik, dei to vi har teke bilde av er nokså enkle, men vi har høyrt at enkelte slike øskjer var utsmykka med karveskurd. Av storleiken på øskjene kan ein tenkje seg at dei inneheld aborterte foster. Dette er funn som set tankane i sving, og spørsmåla vert mange, og svara usikre.

«HVOR BLE DU AV, MITT BARN?»

For å få litt meir handfast informasjon har vi kontakta Bent Inge Misje. Bent Inge Misje er prest i Forsvaret. I 2008 fekk Misje tildelt Olavsstipendet og hadde i 2009 permisjon for å undersøke kyrkja si behandling av dødfødde barn i Nor-

ge. Det resulterte i ein forskingsrapport (2010) og etter kvart til boka med tittelen «Hvor ble du av, mitt barn? Om kirkens behandling av dødfødte» (2021). Det er sjølv sagt eit mykje større tema. Men det viste seg fort at Misje var rett mann og ekspert på området. Det er fleire enn vi som har teke kontakt med han når det er gjort liknande funn.

Å bli gravlagd i eller under kyrkja har lange røter. Eller, det er faktisk også omvendt. Historiske har mange kyrkjer blitt bygde over helgen-graver, eller skrina har blitt sett inn att i kyrkja. Fram til reformasjonen tenkte ein at helgenane hadde overskot av gode gjerningar, og at dei også kunne gå i forbøn for dei som vart lagde til kvile ved sida av dei, slik at dei kom seg raskare gjennom skjærselen. Etter Luther tenkjer ein i vår tradisjon annleis først om gode gjerningar og helgenar, som igjen hadde konsekvensar for kva ein tenkte om livet etter døden.

Når praksisen med å gravlegge/sette døde til kvile i eller under kyrkjer likevel heldt fram, så var det ut frå tanken om at ein der var på heilag grunn, og på ein måte under Guds velsigning. Her var det nok stor standsforskjell, både at ein i det heile fekk plass i kyrkja, og kvar i kyrkja. Av den grunn også, men når det i 1800 vart forbode, var det mest av helsemessige grunnar.

Funnet vårt i Breim syntest han var interessant å høre om – funnet er langt frå eineståande. Det må ha vore ein praksis som har vore kjend over bygdegrensene. Det er nok ikkje noko ein har snakka høgt om, her er det snakk om taus kunnskap. Det har heller ikkje nødvendigvis vore allment kjent, og i alle fall har det vore ein avgrensa praksis, sidan omfangset trass alt synest relativt lite.

For å bli gravlagd i eiga grav, måtte ein tidlegare ha dødsattest. Det fekk ein ikkje om ein ikkje hadde levd. Lenger komme

dødfødde vart tidlegare gjerne lagde i ei kiste saman med ein annan.

MANGE HAR KUNNSKAP OM ABORTSKRIN BÅDE I BREIM OG BYGDENE I KRING

Kva gjorde dei som gjerne ville finne ein måte å gje eit lite foster ei eller anna form for ein trygg eller verdig kvilestad? Nokre av dei la den vesle spiren i eit lite skrin og plasserte det under, eller i muren, til kyrkja.

Ved å snakke med folk, både i Breim og elles i kommunen, skjønnar vi at dette er ting som mange har kunnskap om. Det første spørsmålet ein kan stille seg, er om skrina har vore flytta frå den gamle kyrkja over i nyekyrkja, som vart vigsla i 1886. Vi har ingen skriftlege kjelder om det, og det er heller ikkje nemnt i «Mærkelige Minder, Tildragelser og Tilstand i Bredheims Sogn af Gloppens Præstegjeld fra ældre Tider indtil Aar 1886».

Vi har snakka med bygdafolk i «godt vaksen alder», og det er tydeleg at dette at der var abortskrin i kyrkjemurane var allment kjent. «Vi visste at dei låg der, og der skulle dei få ligge», sa ein kar på snart 80. Andre har fått fortalt om dette frå eldre familiemedlemmar.

I Gamle Gimmestad kyrkje fann dei også eit skrin som dei trur kan vere eit abortskrin. Marie Sælensminde Rygg fortel at det vart funne bak i kyrkja på kvinnesida, under fontehuset. Og det at det var på kvinnesida og i nærleiken av døypefonten, kan styrke teorien om at det var eit abortskrin. Skrinet var eit svartmåla treskrin på knapt 20 cm.

På Eid var det også funne slike skrin. Oddvar Almenning, som var kyrkjeverje der, kan fortelje om slike funn under golvet. Der var det funne fem–seks skrin, plasserte oppå molda under golvbjelkane, fortel han. Vidare veit han at det var gjort liknande funn i Stårheim kyrkje. Såleis er det grunn til å tru at dette var ein vanleg skikk i bygdene våre.

Så då kan vi berre fundere vidare om kven som har lagt øskjene der. Kva var situasjonen deira?

Øskjene som blei funne i murane i Breim kyrkje, blei lagde tilbake. Og som kyrkjeverje Audun Mundal seier til Firda Tidend: Vi tenkjer at desse boksane skal få ligge der, i respekt for dei som har lagt dei.

Olav den heilage og kristenretten på Moster i 1024

AV JØRN ØYREHAGEN SUNDE

Det var gode grunnar til å drepa Olav 1. den heilage på Stiklestad. Han utfordra gamal sedvane og gammal makt med kristenretten på Moster i 1024 gjennom å prøva å gjera seg til konge i tradisjonen etter Karl den store. Det var fleire hundre år før tidleg. Fyrst med kong Magnus 6. Lagabøtar og Landslova av 1274 var Norge klar for sentralisert makt og riksdekkjande lovgeving basert på ein idé om at alle er del av same menneskelege fellesskapen.

Kristenrett er eit norsk, svensk og islandsk fenomen. I utgangspunktet var det slik at når eit område vart kristna og kyrkja etablerte seg som institusjon, så vart kyrkja sine reglar brukt. Det fyrste spor etter kyrklege lovreglar finn ein alt i Apostlane sine gjerningar i Bibelen, og vart seinare utvikla gjennom kyrkjemøte til eit omfattande regelverk som vart nytta i heile det katolske Europa.

Unnataket var altså lengst nord i Europa. Årsaka var at lovreglar ikkje var legitimate om dei ikkje var forhandla fram på tinget. På tinget møtte dei bufaste med eigedom, som vart kalla bønder. Dette var hovudsakleg menn, men kvinner som arva odelsjord fekk ein manns posisjon i samfunnet.

Kristenrett var altså resultatet av dei reglar som kyrkja la fram på tinget for vedtak. Den katolske kyrkja opna for regionale tilpassingar, slik at kyrkja sine reglar var ikkje heilt dei same over alt. Men tinget var til tider ein tøff forhandlar. Til dømes var det i delar av Norge lov etter kristenretten å nauddøypa barn i øl, noko som gjorde paven forferda når det kom han for øyra.

Kristenretten på Moster i 1024 kom til nettopp gjennom forhandlingar mellom Olav den heilage og tinget. Men det er mykje som er usikkert med kristenretten på Moster, sidan dei fleste kjeldene til hendinga er minst 150 år yngre. Det ein kan vera ganske sikker på, er at det rundt 1100 hadde festna seg ein tradisjon for kva som var vedtatt på Moster som Olav sin kristenrett. Dette fordi det i kong Magnus 5. Erlingsson sitt namn vart gjort endringar i det ein meinte var Olav sin kristenrett i 1163/1164.

Innhaldet i kristenretten var i seg sjølv kontroversielt for dei som ikkje alt var kristna. Det som ser ut til å ha vore minst kontroversielt, har vore bygging og vedlikehald av kyrkjer og andre kyrkjestrukturar. Det fanst alt ein godt organisert bygdefellesskap som alt hadde erfaring med felles prosjekt som vegar. Den hadde òg erfaring med å dis-

ponera over felles midlar. Så når bøndene saman med kyrkja skulle reisa kyrkjebygg eller forvalta delar av kyrkjeskatten til fordel for dei fattige, var det for dei truleg berre gamal praksis i nye former og i større skala. Likevel skapte kyrkjebygginga ein riksdekkjande infrastruktur som etter kvart samla det norske riket religiøst før det vart verkeleg samla politisk.

Meir kontroversielt har det vore å endra gamle skikkar. Med kristenretten på Moster forsøkte ein å forby barneutbering. Det vil seia at det skulle vera forbode å leggja uønskte barn ute i villmarka i for eksempel ei ur for

å døy. Fullt gjennomslag fekk likevel ikkje forbodet under forhandlingane med tinget. For sterkt funksjonshemma barn skulle i staden takast til kyrkja, døypast, leggjast i eit hol på kyrkjegården, og når det ikkje lagde lyd lenger, skulle det gravleggjast der.

Jørn Øyrehaben Sunde er profesor ved Institutt for offentleg rett, Universitetet i Oslo. Foto: UiO.

Kristenretten på Moster omfatta òg ekteskapsreglar, og her var gjennomslaget for kyrkja mindre. Kyrkja ønskte at kvinner sitt samtykkje var avgjerande for eit ekteskap, og ikkje ein avtale far eller brør hennar gjorde med brudgommen sin familie. Men det var berre fattige kvinner som stod friare til å inngå ekteskap etter kristenretten på Moster. Den inneheldt også ganske vidtrekkjande skilsmisseregler, som seinare fall bort når kyrkja fekk meir makt i høve til tinget.

Det er usikkert i kva grad det vart laga mange lovreglar om trælar, eller slavar, på Moster i 1024. Men ved å krevja at kvar region skulle gje ein træl fri sommarstid, og at utgiftene med frigjevinga skulle utliknast på alle i regionen, gav kristenretten på Moster eit bidrag til haldningsendring: Frigjeving av trælar var eit gode, og ein måtte felles bera utgiftene med frigjevinga.

Både barneutbering og fridom for fattige kvinner i ekteskapsspørsmål utfordra den regionale makteliten i liten grad. Dette vedkom helst dei lågare nede i samfunns-hierarkiet enn dei som møtte på tinget på Moster. Frigjeving av trælar utfordra derimot det økonomiske fundamentet for deira makt, og kan vera årsaka til at det ikkje ser ut til å ha skjedd så mykje på dette området. Minst like ille for makteliten var nok den nye fellesskapen som kristenretten på Moster i 1024 innførte.

Bak kristenretten på Moster ligg den enkle tanken om at alle menneske er skapte av Gud. Dermed har alle noko til felles, og er del av den same gudsdyrkande fellesskapen. Difor skulle alle døypast etter same ritual, alle skulle koma til messe, alle skulle fasta dei same dagane, alle skulle gravleggjast på den same kyrkjegarden. Dette var heilt i strid med den rådande sosiale orden, der odelsbonden gjerne vart lagd i haug etter sin død, me-

Olav den heilage døde på Stiklestad i 1030. Del av antemensale frå ei ukjend kyrkje, ca. 1320–40. No i Nidarosdomen, Trondheim.

dan trælen kanskje vart kasta i ei myr.

Denne nye sosiale ordenen må den gamle eliten ha følt trugande. Men enno verre var det at kristenretten vart vedtatt på Moster. Det norske riket hadde på byrjinga av 1000-talet etablerte lagting som Gulathing for Vestlandet og Frostathing for Trøndelag. I tillegg til dei fanst det viktige regionale ting, som til dømes for Hålogaland og Ryfylke. Det å laga eit nytt ting var å setja til sides den gamle makta og prøva å laga ein ny, kongelegen maktelite sentrert rundt eit nytt, riksdekkjande ting.

For Olav den heilage var dette eit viktig maktgrep. Truleg fekk han ideen under sine opphold i Rouen i Normandie, der han vart døypt. Ved hertugen og erkebiskopen sitt hoff var Karl den store det kristne herskarideilet, som viste si makt gjennom å gje lover for heile territoriet han herska over. Det var slik riksdekkjande lovgjeving Olav den heilage truleg freista å gje på Moster i 1024.

Dette kan vi ikkje vita sikkert. Men vi veit for eksempel at Olav den heilage syn-

test namnet Magnus passa godt for sonen hans, eit namn som viser tilbake til Karl den store, som på latin vart kalla Carolus Magnus. Og vi veit for eksempel at han gav mennene sine gåver åttande dag jul, som den store franske kongen hadde gjort.

Det er altså grunn til å tro at Olav den heilage sine ambisjonar var store, og at kristenretten på Moster viste den gamle makteliten kva slags kongsmakt han forsøkte å etablera. Både innhaldet i kristenretten og måten den vart vedtatt på, var eit trugsmål mot deira eiga makt. Tida var ikkje moden for Olav den heilage sine maktambisjonar, og slaget på Stiklestad står i ettertid nesten fram som eit varsla nederlag.

Kristenretten på Moster fekk derimot langtidsverknad. Når kong Magnus 6. Lagabøtar i 1274 gav Landslova, var det i følgje kongen eit framhald av Sankt Olavs lov og rett, slik helgenkongen sine ettermenn på trona hadde endra den, og slik bøndene på tinget hadde samtykt til.

Soul Children imponerte med song og formidling!

Karneval

FOTO: MARIANNE BAKKETUN FJELLESTAD
DIKT: EIVIND SKEIE

Vi er i kirken, vi er forskjellig'
Gud elsker alle, liten og stor.
Med eller uten maske, kostyme,
Jesus deg kjenner, – syng nå i kor:

Syng og lek, Gud er med, karneval.
Syng og lek, Gud er med, karneval.
Gud er god, du er hans øyesten.
Syng og lek, Gud er med, karneval!

Kva er vel betre enn å samlast til gudsteneste der vi
får feire både fastelavn og karneval saman på tvers
av generasjonane? Vi let bileta tale for seg.

«Dorothee og gutta»; eit strålande band på alle måtar. Johan Cornelius Eikeset Koren og Martin Koren hadde sin band-debut på høvesvis trommer og bass, Lars-Bjarte Osland leika seg på gitar/rytme og Dorothee Raschwitz trakterte tangentane på flygelet.

I katolsk kristendom representerer ein piñata dei sju dødssyndene. Staven som ein bruker til å øydelegge han, representerer Gud sin styrke. Gleda var stor då piñataen gjekk i stykker, og ungane fekk dele rause mengder godteri!

Alle fekk sette fingeravtrykket sitt på ein felles plakat i det ein kom.

Frå gamal kristen tradisjon betyr fastelavn «kvelden før fasta». Dette var opprinnelig ein tredagars festperiode, som bestod av fastelavnssonndag, blåmåndag og feitetysdag. Frå oskeonsdag starta den 40 dagar lange fastetida fram mot påskedag. Det var smil og latter frå vi kom inn dørene til vi gjekk heim. Vi gler oss til karneval og fastelavnsbollar neste år også!

Den oppstadne Kristus syner seg for Maria Magdalena. (Rembrandt)

Jesus syner seg for læresveinane

TEKST VED KARI GÅSEMYR

Kunstverka vi ser på her, fortel oss om dei som fekk møte Jesus etter at han stod opp or grava. Maria Magdalena var det første menneske Jesus synte seg for. Her har vi to måleri av Rembrandt som skildrar dette møtet.

Alle evangelistane fortel at Jesus synter seg for venene sine. Lukas og Johannes gjev mest plass til dette temaet. Måleriet som syner grava, englane, gartnaren og Maria Magdalena i eit landskap som har element både frå Midtausten og Holland,

svarar til teksten i Johannesevangeliet. Verket med berre Jesus og Maria Magdalena har tydelege føringar til det Jesus seier, «Rør meg ikkje, for eg har enno ikkje fare opp til far min i himmelen». Jesus bad henne og om å gå ut og fortelje dette.

Det gjorde Maria Magdalena, ho varsla straks læresveinane om at ho hadde sett Jesus, og om at han levde framleis.

At Jesus synte seg for læresveinane og andre berre ei kort stund, for så å verte borte att, kan ikkje forklarast. Det er overnaturlege hendingar, og dei har inspirert kunstnarar i fleire periodar. Såleis kom det ein rik og mangfaldig produksjon på 15–1600-talet. Svært mange kjende kunstnarar laga verk med motiv frå Jesu oppstode, og vi finn dei i store galleri og kyrkjer i dag.

Rembrandt Harmenzoон levde frå 1606 til 1669. Han vert rekna som ein viktig fornyar av måleri i kristen bibelsk tradisjon. Han fordjupa seg i det religiøse innhaldet, trua og bodskapen. Dei historiske personane Rembrandt måla, skulle vere prega av sterke åndelege, religiøse opplevingar. Han la vekt på lyset, andletsuttrykk, kroppshaldningar og andre detaljar som uttrykte affekt. Kring menneska han måla, symboliserte interiør og gjenstandar som høyrd med til historia han skildra, det heilage i bodskapen han ville formidle. Slik vart verka hans meir inderlege enn tidlegare kunstnarar hadde fått fram. Det åndelege vart framheva og det dramatiske meir nedtona.

Noli me tangere. Rør meg ikkje, på norsk. (Rembrandt)

Rembrandt skapte mange verk som skildra hendingane etter Jesu oppstode. Mellom andre vert «Tvilaren Tomas» og «Måltidet i Emmaus» rekna som meisterverk. Salmediktaren Svein Ellingsen fortel i ei av bøkene sine om inntrykket som «Måltidet i Emmaus» gjorde på han. Dette verket vitja han mange gongar, det er utstilt i Louvre i Paris. «Rembrandt har sett så dypt inn i evangeliets mysterium at han makter å si det som språket ikke

har ord for.» Dette seier noko om at god bildande kunst kan formidle den kristne læra og supplere det vi prøver å uttrykke med ord. I verket «Den oppstadne Kristus syner seg for Maria Magdalena» er vi i eit interessant landskap. Lyset kjem kraftig inn frå venstre og fell sterkast på gartnarskikkelsen og på andletet til Maria Magdalena. To englar sit ved grava der Jesus har lege, ein ved hovudenden og den andre ved føtene. Rembrandt har

på ein frimodig måte utstyrt Jesus med gartnarreiskapar, spade, kniv i beltet og ein vidbremma hatt. I bakgrunnen ser vi tempelet, hagen er flott og på vegen framfor grava spaserer to pratande hollandske damer. På avsatsen ved grava står ei oljekrukke. Maria Magdalena sin plan med å vitje grava var å salve Jesu lekam på den tredje dagen etter at han døydde på krossen. Vi ser Maria Magdalena i den augneblinken ho skjørnar at gartnaren er Jesus, ho vender seg mot han, andletet skin i lys og ho slær ut med armane. Opplevinga er overveldande for henne. Ho rekna med at han var død og borte. Sjølv om Jesus hadde sagt at han skulle stå opp den tredje dagen, er gjensynet ei ny, sterk og lukkeleg oppleving. Jesus døydde på langfredag, no fekk ho sjå at han levde likevel. Det dei hadde tapt, var komme tilbake, dette feirar vi påskedag, tredje dagen etter langfredag.

Det andre kunstverket er mørkare i tonen. Jesus sjølv er lyskjelda, og lyset skin på Maria Magdalena. Ho vender seg mot Jesus i det ho kjenner han att. Høgre handa hennar er dekt av klede, teikn på ære og respekt. Jesus velsignar Maria Magdalena med høgre hand og trekkjer kjortelen til seg med den venstre. I kunsthistoria vert dette motivet kalla «Noli me tangere», «Rør meg ikkje» på norsk. (Utrykket kjem frå Biblia Vulgata, bibelen som vart omsett frå hebraisk og gresk til latin i Roma i år 382–405.) Noli me tangere har vorte eit standarduttrykk for dette spesielle morgonmøtet, og det vert og omsett med «Hald meg ikkje tilbake». Jesus synte seg for nokre av dei aller beste venene sine frå den tida han vandra på jorda. Her skulle han undervise om korleis vi skulle leve og om Guds himmel. Men han skulle ikkje opphalde seg på jorda reint fysisk, planen var å vende tilbake til Far sin i himmelen. Den planen fullførte han.

Ola Jan og Solveig i sofakroken.

Ein kyrkjetenar takkar av

TEKST OG FOTO: INGER JOHANNE HAFSTAD GJENGEDAL

Namn: Ola Jan Birkeland (72). Gift med Solveig Randi Hope (70). Dei vart vigde i Naustdal kyrkje i 1986 (same kyrkja som far min, Olav Birkeland, vart døypt i). Saman har Solveig og Ola Jan tre born: Steffen Andre (1987), Anne Marit (1991) og Ragnhild (1993).

Dei voks opp på Steffa-bruket i Hope, der Solveig og Ola Jan framleis bur. Det er i Hyen kyrkje Ola Jan har hatt sitt virke. Han byrja si teneste i 2006, då som «lærling» under Jakob Holmestrand, som han etter kvart skulle ta over etter.

EIN GOD LÆRAR

Holmestrand var ein god lærar, og visste meg korleis eg kunne løyse dei ulike oppgåvene. Ein kyrkjetenar er med både før, under og etter gudstenesta, og sameleis med annan aktivitet som vert arrangert i kyrkja. Reinhard låg og til stillinga, og Solveig har vore til god hjelp for meg, fortel Ola Jan. Ringing med kyrkjeklokka ligg og inne i jobben. Eg har berre godt å seie om Jakob, og sette mi ære i å utføre jobben så godt eg kunne, slik han lærte meg.

FAST TILSETT

Etter kvart vart eg meir sjølvstendig, og då Kurt (Djupvik) i 2006 spurde om eg ville ha stillinga, sa eg etter litt betenkningstid ja. Noko som talde føre at eg tok jobben, var at Anne Marit døydde ifrå oss i 2006, og i sorga og saknet etter henne følte eg meg nærmere ho når eg var i kyrkja. Og det at bestefar min Ola Johan Hope (Ola med Vatnet) og hadde hatt sitt virke i kyrkja, då som ringjar, gjorde at eg følte litt på at eg gjekk i hans fotspor ... tok over ein arv frå han.

I tillegg til arbeidet som kyrkjetenar var eg 23 år tilsett hos Peder Holme som mekanikar på bilverkstaden hans.

FORHOLDET TIL KYRKJA

Eg er glad i kyrkja og meiner kyrkja skal vere ein god stad å kome inn, der ein kan sette seg ned og få samla seg ... og finne roa. Og min jobb var blant anna å syte for varme i kyrkjerommet, så det vart lunt og godt å vere og såleis ein god stad å finne roa. Presten syntte for det åndelige, eg det praktiske.

Erik Rønneklev er forøvrig den første kyrkjetenaren eg hugsar. I hans tid vart kyrkja varma opp med vedafyring. Og omnen, ein etasjeomn, stod framme i kyrkja omrent der pianoet står i

dag. I jobben som kyrkjetenar har eg fått følgje livsløpet i ulike seremoniar alt ifrå dåpen til grav, gjennom glede og sorg.

ANDRE OPPGÅVER FOR KYRKJA

Eg var ein periode (4 år) i **soknerådet**, og i **Kyrkjebladet** i fem år. Det medførte blant anna at eg fekk fare rundt og intervjuer og prate med mykje trivelege folk, og eg har soleis gode minner frå den tida.

Andre ting som har vore med og prega meg er tida i **NFU (Norsk forbund for utviklingshemma)**. Det har lært meg mykje som eg ikkje ville vore forutan. Elles er menneske som Mor Teresa og hennar arbeid og virke noko eg har stor sans for, sameleis med Frans av Assisi. Og det å sjå dei unge i kyrkja og at dei går til alters, tykkjer eg er veldig fint.

Ei tid dreiv eg med dykking. Ein gong heldt det på å gå frykteleg gale, men det enda godt. Mor mi hadde ei tru, og kvar gong eg var ute på oppdrag, bad ho for meg. Det trur eg var med og hjelpte meg den gongen.

Eg har likt meg godt i jobben, og det er litt vemodig å gå av. Eg vil takke for meg med orda og salmen til Matias Orheim: «Kvardagskristen vil eg vera».

(Orheim skriv i boka si «Vekking og vår» at songen er «Summen av heimleg livsrøyning, uppgjer og velfar».)

Og eg takka for god mottaking med kaffi, kaker og god sögje om mangt og mykje og ei triveleg stund i lag. Og med gode ynskje til Solveig og Ola Jan vidare på livsvegen.

Kvardagskristen vil eg vera

T Matias Orheim 1916, 1920
M Hollandsk melodi omkr 1700

Kvardagskristen vil eg vera,
syn for segn det krev Guds ord.
Samklang mellom liv og læra,
det er himmelsong på jord.
Som den djupe fjord kan greia
speglia himlen høg og blå,
skal ein kvardagskristen spreia
festglans kring det kvardagsgrå.

Kvardagskristen, døypt til yrke,
fødd til kjærleik, skapt av Gud,
vigslar heim og hall til kyrkje,
kjøkenkrå og handelsbu.
Mynt og vara får Guds stempel,
fals og fusk på døri må.
Altarljoset i Guds tempel
festglans gjev det kvardagsgrå.

Sjå, der kjem ein sjuk og fatig,
der kjem ein som spør om råd,
der ein sviken, der ein hatig,
her er nok for offerdåd.

Lokka smilen gjennom tåra,
så me himmelsk glans får sjå!
Trengsla kring oss får forklåra
festglans i det kvardagsgrå.

Kvardagskristen vil eg vera,
syn for segn det krev Guds ord.
Samklang mellom liv og læra,
det er himmelsong på jord.
Og når så min kvardags-bunad
skal for himlen skiftast om,
strålar bjart kring livsens kruna
festglans i Guds herlegdom.

Derfor feirar vi påske

VED INGER JOHANNE HAFSTAD GJENGEDAL

Den kristne påskefortellinga byrjar med at Jesus rid inn i Jerusalem for å feire den jødiske påska.

Gatene i Jerusalem er fulle av folk og musikk, og folk viftar med palmeblad og ropar Hosanna.

Mange hadde høyrt rykte om at superkjendisen Jesus skulle komme. Dei førestilte seg at han var ein rik konge som kom ridande på ein flott hest.

Men då han kom, var han enkelt kledd, og han reid på eit esel. Dette var ein søndag som no vert kalla for **palmesøndag**.

Skjærtorsdag

Då Jesus hadde ein vond følelse av at prestane og dei som bestemte i Jerusalem ville han vondt, bad han venene sine til eit siste måltid på skjærtorsdag. «**Skjær**» tyder «**rein**», og kjem av at Jesus vaska føtene til venene sine denne dagen. Då dei sat og åt, sa Jesus at ein av dei kom til å overgje han til dei romerske soldatane. Det ville ingen av dei gjere, sa dei. Men slik gjekk det likevel.

Etter måltidet var alle så trøytte at dei sovna. Berre Jesus og venen Judas er vakne. Judas lista seg ut i natta og fortel til soldatane at no kan dei take Jesus til fange.

Korleis veit vi kven Jesus er, så vi tek rett mann? spør ein av soldatane.

Berre hald auge med meg, sa Judas. Mannen eg kyssar, det er Jesus.

Slik blei Jesus arrestert og dømd til døden ved å bli hengt på korset.

Langfredag

Jesus motsette seg ikkje å bli hengd på korset, for slik befridde han menneska frå «**karvesynda**». Han leid lenge på korset, og derfor vert denne dagen kalla **langfredag**. Då han omsider døydde, vart kroppen hans lagd i ei gravhole med ein stor, tung stein framføre inngangen.

Oppstoda

To dagar seinare går nokre kvinner til grava for å stelle kroppen hans, når dei kjem fram, ser dei at steinen er velta vekk og grava er tom.

Då kjem ein **lysande engel** ned frå himmelen og seier at Jesus ikkje lenger er død, men har stått opp frå dei døde. Dette er **første påskedag**.

Først **andre påskedag** møtte Jesus igjen venene sine, og dei fekk sjå at han var i live. I 40 dagar vandra så Jesus på jorda før han steig opp til himmelen på dagen som vert kalla Kristi himmelfartsdag.

Uansett om ein trur på den bibelske påskefortellinga eller ikkje, så er påska ei høgtid alle kan ta del i.

Arvesynda

Etter at Gud laga jorda, skapte han dei to første menneska, Adam og Eva. Dei fekk bu i Edens hage der berre ein ting ikkje var lov.

Dei fekk ikkje ete av kunnskapens tre! Men så kom djevelen utkledd som slange og lurte dei til å smake på frukta på kunnsskapens tre likevel. Då vart Gud så sint at han jaga dei frå Edens hage. Ifølgje kristen tru måtte alle menneske fødde etter Adam og Eva bere skylda for det Adam og Eva gjorde. Denne forbanninga sette Jesus ein stoppar for ved å la seg korsfeste og slik gjere opp for menneska sine synder, slik at **alle som trur på han, skal få evig liv!**

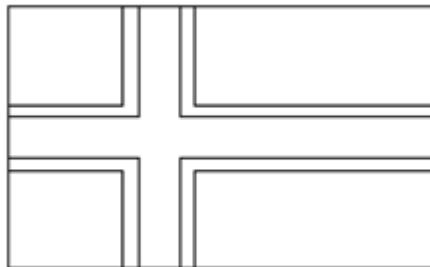
VISSTE DU DET?

Påska har ein flaggdag. Det vil seie dagen dei

som har flaggstong skal heise flagget der.

Veit DU kva for ein dag det er?

Det er første påskedag!

Kvifor pyntar vi med egg og kyllingar til påske?

Kyllingane er eit slags symbol på våren og det nye livet.

I påska er kyllingane eit symbol på Jesu oppstandelse.

Kyllingen bryt ut av skalet, slik som Jesus braut ut frå grava.

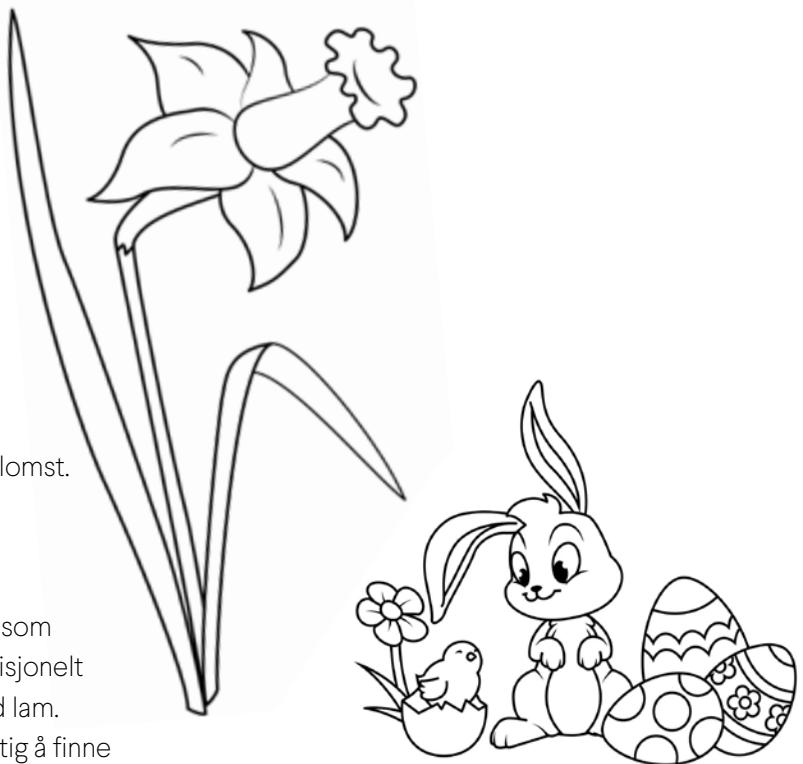
Påskeharen er tradisjonelt sett
på som eit symbol på fruktbarheit
og nytt liv, fordi han er kjend for å ha
store kull med ungar om våren.

Blomster er ein viktig del av våren og vitnar om nytt liv.

Påskelilja symboliserar reinheit, og den er påska sin spesielle blomst.

Påskelilja er ein løkplante i
narsissfamilien som blomstrar i april–mai.

Lammet er eit symbol på påska sin bodskap, at Jesus blei ofra som eit uskuldig lam. Lammet er det eldste påskesymbolet, og tradisjonelt ofra jødane i førkristen tid lam i påska og åt påskemåltidet med lam. Lammet var opprinnleieleg ei offergåve for jødane, og det var viktig å finne det beste lammet til ofring.

Ein februar dag med vår i lufta ser vi Elisabeth ute på verandaen på Gloppen omsorgssenter.

Ein solstråle frå Sørstranda fyller 100 år

TEKST: HARALD ASKE

FOTO: MARGOT GIMMESTAD

Elisabeth Gimmestad vert 100 år 19. mars 2024. Ho vart fødd på Jetmundebruket på Rygg som den eldste i ein syskenflokk på fem. Foreldra var Jetmund Rygg og Rakel Arnestad. Etter det ho sjølv fortel i boka

«Oppvekst og dagleliv på Rygg», hadde ho ein trygg og god barndom i heimen og bygda.

Dei vaksne gjekk til kyrkje og ungane på søndagsskule. Der fortalte dei så le-

vande frå bibelhistoria og lærte mange songar. Etter konfirmasjonen, 14 år gammal, fekk ho gå til støyls. Og Ryggjastølen og Traudalen har alltid vore ein kjær plass for henne.

Faren rådde henne til å ta folkehøgskulen i Førde. Dette var rett etter krigsutbrotet, så det var triste tider. Seinare tok ho realskulen på Sandane, og det likte ho godt, sjølv om ho måtte sykle seks km kvar veg i all slags ver. Planen vidare var å gå Hjeltnes hagebrukskule, men etter realskulen fekk ho tilbod om jobb i Televerket som telefonekspeditør, noko ho takka ja til. Sidan vaktene var delte, måtte ho ofte sykle til Sandane to gonger om dagen. Men med 45 kroner i lomma etter første månaden var gleda stor.

GIFTARMÅL

I 1951 starta eit nytt kapittel i Elisabeth sitt liv. Då gifta ho seg med Rasmus Gimrestad og flytta til Synnøvebruket på Gimrestad. Ho uttrykkjer stor glede og takksemd over samlivet med Rasmus. Dei fekk ha eit langt liv saman til Rasmus døydde i 2015, 100 år gammal. Dei har fått tre born, åtte barneborn og 15 oldeborn.

DAGLEGE SYSLAR

Som overalt elles i bygdene, måtte Elisabeth vere med på dei daglege syslane på garden. Vinterstid var det innearbeid med karding, spinning og veving. Det aller viktigaste var brodering, sying og strikking. Ho har vore ufattelig produktiv når det gjeld strikking, kan Margot fortelle, og ho kan kunsten framleis. Ho viste bilet av ein linduk på over fire meter som Elisabeth har vove.

FOREININGSLIV

På Rygg var der mange foreiningar etter hundrearsskiftet og utover: Kinaforening, Misjonsselskapet, Redningsforening, Sjømannsforeining, Sjukerøktlag og Santalmisjonsforeining. Det vart mange basarar, og folk møtte opp uansett kven som var arrangør. Men det var i santalmisjonsforeininga Elisabeth kom til å gjere

sin største innsats på dette området. Ho fekk spørsmålet om å ta over som leiar i 1957, og var leiar til dei la ned foreininga i 2001. Møta hadde dei annankvar veke, der dei samlast i heimane.

SØNDAGSSKULEN

Eitt av dei områda Elisabeth vert hugsa for, er arbeidet i søndagsskulen på Rygg.

Etter at søndagsskulen hadde lege nede ei tid, flytta Magnhild Rygg, fødd Austrheim, til Rygg og gifte seg med Ragnar Rygg. «Magnhild la ned utruleg mykje arbeid i Rygg søndagsskule. Fyrste året hadde ho hjelp av Kristen Arnestad. Eg vart med i arbeidet om lag i 1955. Etter ei tid fekk vi og med Margret Arnestad. Ho kunne spele orgel og var flink med song. Vi delte på å legge fram teksten. Det var ikkje alltid like lett. Vi bad, las og noterte. Å kome ubudd til søndagsskule, nytta ikkje.» Slik fortel Elisabeth i boka si.

5. juledag heldt søndagsskulen julefest i Bedehuset, der unge og gamle møttest og fylte salane i huset. Ein del av borna hadde øvd inn julespel, der var song og servering, kakao og Nesakringle.

Når våren kom, vart det skipa til søndagsskuletur, der born og ein del foreldre fekk oppleve ting i lag med bålbrann, servering og naturopplevelingar – og sjølv sagt nokon som «talte» til dei.

KONGENS FORTENESTMEDALJE I SØLV

For sin trufaste og lange innsats for søndagsskulen fekk Elisabeth tildelt Kongens fortentestmedalje og fekk invitasjon til å kome på slottet for å takke for utmerkinga.

Dottera Margot var med på turen, og begge fekk møte kong Harald. På veg inn gav dørvakta eit råd om kva dei skulle seie: «God dag, Deres Majestet.» Men Elisabeth er Elisabeth, og i all sin iver og gle-

de sa ho i staden: «Kor eg har gleda meg til å helse på Kongen som vi er så glad i.» Kongen lo godt!

DET ÅNDELEGE LIVET

«Kva har trua betydd for deg gjennom livet?» spurde vi. «Trua på Gud har betydd alt!» Ho strekar også under kor viktig det har vore å kome til kyrkje, både i den gamle og den nye kyrkja – og i den seinare tid til Sandane kyrkje. Om somrane har det vore kjekt med støylsgudstenester, og ho har vore med på gudstenester på Traudalsnibba.

Det var stort for Elisabeth å få fortentestmedaljen og ikkje minst møte Kongen og bli vist rundt på slottet, men det er stort også for bygda å ha slike menneske som gir av seg sjølv til beste for dei unge og bygda. Mange er takksame for det Elisabeth har vore i eit langt liv! Gratulerer med 100-årsdagen!

Handarbeid, og spesielt strikking, har vore ein lidenskap for Elisabeth.

Gravsteinen vekkjer minne

TEKST OG FOTO: ASBJØRN GJENGEDAL

ANNA PÅ «SØNDAGSSKULEVEGEN»

Kjende namn lyser mot oss når vi går omkring på kyrkjegarden. Kvart år blir det fleire namn som vi ser der. Nokre steinar blir så gamle at namn og årstal ikkje lengre kan tydast. Og minna bleiknar for dei som kjem etter. Slik gjekk det nesten med gravsteinen til «Anna-moste», som mor kalla henne. Skulle vi berre la naturen gå sin gang? Mange slike steinar kan bli for tunge for etterkomarane å ta vare på. For eit par år sidan fekk eg vite at steinen til «Anna-moste» hadde velta. Det var trist å sjå. Eg kunne knapt lese namnet. Ein fagmann tok på seg å pusse og rette opp gravsteinen. Så kom eg der ein vakker vårdag i 2023. Då lyste steinen mot meg, og eg las med glede framsida:

1. ANNA A. VEREIDE
2. * 19-3-1877 + 12-8-1945
3. FOR DET Å LEVA ER FOR MEG KRISTUS OG DET Å DØY ER EI VINNING
4. ELSKA OG SAKNA.

Eg hugsar ikkje gravferda hennar. Men eg var truleg i gravfølgjet. Og eg hugsar den gamle røykstova i «Gara», der ho budde all si tid. Så kom minne om mor og alt ho fortalte om morsfolket sitt frå den heimen. Då ho var der på besøk i barneåra, hende det at «Anna-moste» tok henne ned til Tystad om søndagen. Der var det fullt av born i stova til Kari og Gunnar. Opplevinga av søndagsskulen blei nok eit minne for livet, – for mor som for så mange andre. «Anna-moste» leidde

henne inn på «Søndagsskulevegen», – i meir enn ei tyding av namnet. Framleis er det eit kjent namn mellom andre vegnamn på Vereide. Og mor blei snart med på å halde søndagsskule, først på Lote og sidan i Røyrvika.

Steinen på kyrkjegården har også ei baksida: SØNDAGSSKULEBORNA I NORDFJORD REISTE DETTE MINNE

Anna Vereide skulle ikkje bli gløymd i Nordfjord. Frå heimen hadde ho i seg ei sterkt og trygg tru på Jesus, og alt frå tidleg ungdom var ho ivrig etter å dele trua med

dei ho hadde kring seg. Eit møte med rektor Henrik Kårstad på lærarskulen i Volda gav henne syn for søndagsskule. No galdt det å få i gang ein slik skule i heimbygda. Det la seg snart til rette. Gunnar og Kari Tystad opna stova si for tiltaket. Han snikra benker, og ho tok seg av rydding og vask etter møta, ei teneste ho heldt fram med i over tretti år.

Kristiane Lotsberg har skrive eit interessant hefte om søndagsskulen i Nordfjord. Det kom ut i høve 60-årsmarkerin ga i 1955. Der fortel ho om framveksten

av søndagsskulen i mange av grendene i Nordfjord. Det var altså i stova på Tystad den første timen fann stad i 1895. Og borna kom dit søndag etter søndag. Frå Vereide kom dei ned bakken så jamleg at namnet «Søndagsskulevegen» feste seg i bygda. Kristiane fortel: «Gunnar Tystad vart ein gild søndagsskulelærar. Svært ofte tala han til borna over søndagsteksten, og songen leidde han med den reine tenor-røysta si. -- Elias Alme var heller ikkje mødd for å målbera seg. Og alltid var han så sterkt teken av bodskapen han bar fram, så han tidt vart rørt til tårer. -- Anna Vereide var ein meistar i forteljekunst. Ho reiv alle med seg, og aldri var ho i beit for nye, gode forteljingar. Inger Alme hadde visst ikkje heilt slept ungdomsdrømen sin om å verte lærarinne. Ho gjekk att og fram på golvet mellom benkeradene, der gjentene sat på den eine sida og gutane på den andre mot kvarandre. Ho lærde borna og spurde dei som ein retteleg pædagog. Malena Arnestad tala til borna og, stundom. Men gildast var det når ho spela på sitaren sin og song. Då stråla barnaugo. Slikt hørerde dei ikkje til kvardags den tida.»

For Anna Vereide blei «søndagsskulevegen» hennar livsveg. Ho blei kalla til å reise kringom i Nordfjord og hjelpe til med å få i gang søndagsskular. Sidan besøkte ho dei, oppmuntra og rettleia leiarane, og ho brukte si særeigne evne til å fange borna med forteljingane sine. Kristiane fortel: «I 5–6 månader kvar vinter var ho på reise og vitja søndagsskulane til ho laut slutte for helsa si skuld i 1940. Ho var ei gāve frå Gud til bygdene våre. – Søndagsskulekrinsen i Nordfjord har reist ein minnestein på grava hennar. Sommaren 1955 på 60-årshøgtida for skipinga av den fyrste søndagsskulen i fjorden, var festlyden samla på grava hennar.»

Dessverre er søndagsskulane nedlagde

i mange bygder, og andre stader strevar trufaste lærarar med å halde dei i gang. Då er det oppmuntrande å vite at Vereide søndagsskule framleis er i full gang. No

er Haugtun møteplassen, og ungdomar hjelper til med programmet, godt leia av dugande lærarar, – og ein ring av forbendarar gløymer ikkje søndagsskulen.

Konsertar i Vereide Kyrkje

AV DOROTHEE RASCHWITZ

I mai er det duka for orgelkonsert to gonger. Først ut er ein «kjendis» frå Hyen, Marthe Aa. Ho skal spele i Vereide kyrkje søndag den 12. mai kl. 20.00, til inntekt for orgelreparasjonen i Gimmemstad kyrkje. Ho skriv om seg sjølv og konserten:

Eg går eit masterstudium i kordirigering ved Universitetet i Agder, men med orgel som hovudinstrument. Eg skal ha ein orgoleksamen i Oslo i juni, der delar av repertoaret i denne konserten skal vere med. Orgellæraren min er Otto Christian Odland.

Konserten i Vereide vil bestå av Bach og Mendelssohn og andre kjende og ukjende komponistar; i tillegg til litt improvisasjon og eigne arrangement. Eg ynskjer å vise at orgel er eit spennande instrument med ein enorm klangrikdom, og at det kan brukast til meir enn ein trur.

Eg ser fram til å spele orgelkonsert heime i Gloppen. Helsing Marthe.

Dette blir spennande! I tillegg har vi glede av å få besök av Abram Bezuijen i

sluttan av mai. Han er på Vestlandsturne og vil spele Goldbergvariasjonane m.m. for oss på orgelet i Vereide kyrkje. Dette prosjektet er avhengig av støtte frå Kulturrådet.

PS: På 90-talet var Abram Bezuijen organist på Kyrkjebø i Høyanger. I løpet av den tida spelte han også ein flott konsert i Vereide, om nokon hugsar det. I dag er han kantor i Nedre Eiker.

Andaktshaldar Hildegunn Gjesdal Tennbø.

Bøner om fred og einskap

FOTO: GUNN HOLE
TEKST: INGEBJØRG ISANE FURE

Godt over 40 kvinner tok del i tverrkirkjelag gudsteneste 1. mars i Sandane kyrkje i samband med den internasjonale bønedagen for kvinner.

«Du Gud som sameiner, din son Jesus bad at dine læresveinar og etterfølgjarar skulle vere eitt, liksom du Gud er eitt med din Son. Lær oss som dine tenrarar å møta andre på ein rett måte, med rettferd og kjærleik, sjølv om vi snakkar,

lever og ber forskjellig.» Dette var éi av fleire bøner som kristne palestinske kvinner hadde skrive i programmet, som blir sendt ut til 170 land gjennom World Day of Prayer (den internasjonale komiteen).

BØN OG SOLIDARITET

I fire år har ei tverrkirkjelag gruppe av palestinske kvinner bedt og reflektert over

temaet «Så legg eg dykk på hjarta ... ber over med kvarandre i kjærleik», inspirert av Efesarane 4,1–7. For dei som no lever i krig, kan ikkje dette vere enkle bøner å be. Kristne palestinrarar er i tillegg ein marginalisert minoritet i den arabisktalande verda. Dette var ikkje ei politisk samling, men eit høve til å lytte til menneske som lid, og vere ein del av eit verdsomfattande bønenettverk som ber saman med dei

Tre av tekstlesarane, Britt Randi Heggheim, Diana Dainyte Uribe og Selamawit Abrha.

Lysgloben var ein av stasjonane under bønevandring.

Simona Fraas Johnsen og Janne Øisang Grinaker

Helen Lågeide Austrheim og Bertine Aa spelte vakkert

som lid, om fred og rettferd for alle i det konfliktfylte området.

MANGE I SVING

Bertine Aa og Helen Lågeide Austrheim drog i gang vakre tonar på trekkspel og flygel, før Janne Øisang Grinaker og Simona Fraas Johnsen heldt fram med å spele flygel og bratsj til allsong, bønevandring og postladium. Fleire var med og las tekstar i programmet, medan Hildegunn Gjesdal Tennebø heldt ei solid og

flott andakt over temaet frå Efesarane 4,1–7. Andre bidrog med kaker og bollar eller praktisk arbeid ved kyrkjekaffien. Takkofferet gjekk til to prosjekt i regi av Frikyrkja: Arbeid mellom truande med muslimsk bakgrunn i Palestina, og Musalaха; ein organisasjon som set søkelys på dialog- og forsoningsarbeid blant israelske/palestinske kvinner og muslimske/kristne palestinrarar. I takkoffer kom det inn 7500 kr. Takk til alle som gav og som møtte opp denne kvelden!

KOMITÉARBEIDET

Karin Urke og underteikna har vore lokalkomitén i år. Karin har vore med i seks år, og gir seg etter i år. Hjarteleg takk til henne for lang og stor teneste, og til Jorid Lunde som var med dei to førre åra. Éi dame har sagt ja til å vere med frå neste år. Det er behov for ei til to damer til i komitéarbeidet for å kunne halde fram med å markere den internasjonale bønedagen for kvinner i Gloppen. Ta gjerne kontakt med underteikna om du vil bidra.

«Palestinske kvinner i bøn»

AV HALIMA AZIZ
OMSETT TIL NORSK VED DEN NORSKE BØNEDAGSKOMITEEN

Kunstverket er laga til ære for Verdas bønedag. Gjennom verket sitt framstiller

kunstnaren tre palestinske kvinner som ber saman på ein fredeleg stad ute i natu-

ren. Kunstnaren har tatt i bruk ulike motiv og symbol. Alle uttrykker dei opphavet til kvinnene og samhaldet som dei har. Symbola det er snakk om er følgjande:

Oliventre og greiner er teikn på evig liv i overflod. Grunnen er at desse trea kan leve i fleire tusen år. Nokre av oliventrea ein finn i Palestina, var der allereie på Jesu tid.

Dei gylne røtene symboliserer dei dype røtene til palestinarnarane. Desse røtene er dyrebare for dei, derfor er dei gullfarga.

Valmueblomar er frødige, og dei er sterke symbol for palestininarar. Blomane minner folket om deira kjære som har mista livet i krigane.

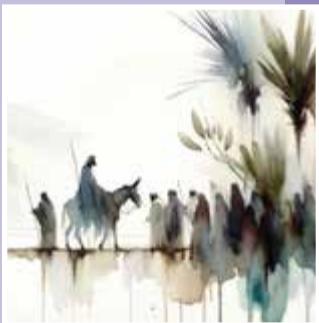
Tradisjonelle palestinske kjolar som tatreez (broderi) og thobe (kjole), eller det kvite hovudplagget representerer det palestinske folket. Dette er plagg som er fulle av kunstnarlege og historiske referansar.

Nøklane er symbol på håpet om å kome attende til heimane dei har måttta forlate. Dei ber med seg nøklane til desse heimane, og gir dei vidare til borna sine for å halde håpet levande.

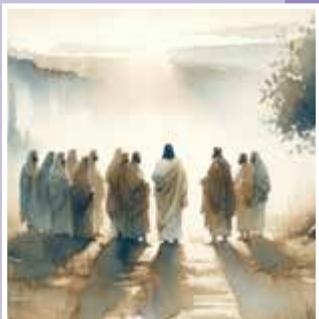
«Palestinske kvinner i bøn» ved kunstnar Halima Aziz.

Påska i Gloppen

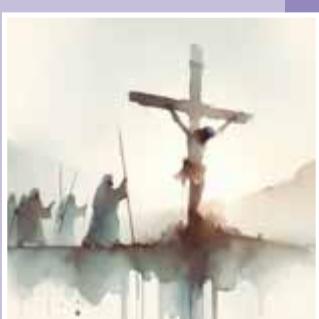
PALMESØNDAG rir Jesus inn i Jerusalem og blir møtt med eit hurrarop; halleluja!

- Vi heiar ekstra på 6-åringane i Sandane kyrkje og inviterer til bålkos etter gudstenesta. Erik Bassermann syng.
- Gudsteneste i skulehuset på Hestenesøyra er ei enkel gudsteneste for bygdefolk og andre folk! Kyrkjekaffi og god tid til prat etterpå.

SKJÆRTORSdag er ein innhaldsrik dag. Jesus innstiftar nattverden, og vi er ein kyrkjelyd fordi vi feirar nattverd. Kom gjerne til Høgdene eller til Utvikfjellet på dagsid på sportsgudstenester (utan nattverd).

I Gimmemstad kyrkje et vi kveldsmat i lag. Olav Eikenæs fortel om nattverden; personleg og historisk. Sidan feirar vi messe med nattverd. Anders Kvernevik deltek på fiolin.

Gudstenestene **LANGFREDAG** er prega av Jesu Kristi lidingssoge.

I Breim, Hyen og Vereide ber, lyttar og syng vi salmar i lag:

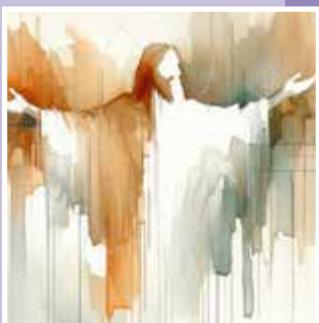
*Syn meg dine merkte hender,
så eg frelst mitt auga vender
opp til deg på krossen, du.*

Velkomne til gudstenester til ettertanke.

PÅSKENATT er det ei spesiell gudsteneste i Gimmemstad kyrkje. Kantoriet deltek. Lyset vinn over mørket, Kristus sigra over døden.

PÅSKEDAG i Breim og Vereide, og i Hyen 2. påskedag, held vi fram festen for at Jesus sigra over døden. Det blir blomeprosesjonar alle stadar.

Vereide kyrkjekor og Håvard Nordvik deltek i Vereide kyrkje. Påskeplask etter gudsstenesta i Vereide.

Engelske påskebollar (Hot Cross Buns)

TEKST OG FOTO: GUNN HOLE

No er det snart påske, og då passar det fint med litt ekstra godt i heimen. Å prøve nye oppskrifter er alltid spennande, så i dag kjem eit tips om engelske påskebollar, eller Hot Cross Buns, som dei heiter på originalspråket. Desse bollane høyrer til Storbritannias viktigaste påsketradisjonar og har blitt baka der i hundrevis av

år. På grunn av kryset som minner oss om korset, er Hot Cross Buns særleg knytt til langfredag. Derfor namnet påskebollar. Dei er mjuke og søte med ekstra godt krydder, samt rosiner eller tranebær, rive appelsinskal og klissete sukkerlake på toppen. Dei smakar heilt fortreffleig til kaffien. Kanskje får dei også bli med til

fjells? Det er Karin Urke som kom over denne oppskrifta i eit magasin for nokre år sidan. Ho deler den gjerne med lesarane i Kyrkjebladet. – Dei er nydelege, seier ho.

– Ein treng verken smør eller pålegg på dei. Og ingrediensane er slikt som dei fleste av oss allereie har på kjøkenet.

Takk til Karin for tipset!

12 bollar

BOLLEDEIG

2 dl mjølk
50 g smør
450 g kveitemjøl
1 pose tørrgjær
50 g sukker
½ ts salt
½ ts malen kanel
½ ts malen muskat
½ ts malen kardemomme
rive skal av ½ appelsin (økologisk)
1 egg
90 g rosiner eller
tørka tranebær

KVEITEKRYSS

50 g kveitemjøl
6–8 ss vatn

PENSLING

1 dl kokande vatn
3 ss sukker
eller
1 dl appelsinjuice
1/2 dl sukker

Slik gjør du:

BOLLANE

- Smelt smøret, varm mjølka til lunken, og rør dette godt saman.
- Bland mjøl og sukker i ein bakebolle.

Tilset gjær, sukker, salt, krydder og rive appelsinskal. Bland i smør/ mjølkeblandinga saman med eggene. Elt dette i ca. 10 minutt. Rør til slutt inn rosinene/tranebæra. 3. La deigen heve under plast i ca. 1 time.

Friske fråspark

4. Del deigen i 12 emne, form dei til bollar og legg dei på smurd plate. Etterhev i ca. 30 minutt. Forvarm steikeomnen til 200 grader.

KVEITEKRYSS

5. Kok opp vatnet, bland mjøl og vatn godt.

6. Trill ut tynne lengder og legg dei i kryss over bollane. Tips! Bruk ein sprøytepose og trykk ut tynne strimlar.

7. Steik bollane midt i oven i 15–20 minutt.

PENSLING

8. Kok opp sukker og vatn til det tjuknar litt. Pensle forsiktig over bollane medan dei framleis er varme. Avkjøl på rist.

Tips! Om du ønskjer ein meir sylleg appelsinsmak, kokar du appelsinjuice og sukker i ca. 10 minutt til det tjuknar.

TEKSTUTVAL: HARALD ASKE
ILLUSTRERT AV ODDVAR ALMENNING

MED STOISK RO

Eg hadde vore eit ærend ute på Sunnmørsøyane og hadde parkert bilen i den køen som venta på ferja. Då kjem ein bil, med unge folk i, rasande ned bakken mot køen.

Sorglause seglar dei over grusen og greier ikkje å stogge før dei deiser mot bakenden på bilen som står sist –.

No blir detforever, tenker eg då føra- ren i den pårende bilen har summa seg etter trøkken. Men nei. I stoisk ro får han bildøra opp, går attover og mørnstrar ein bulka skjerm og knuste lykter i det han intervjuar den unge bilføraren:

– Sei mej, parkera’ de ette’ gehør her –?

PÅ GLATTISEN

Det hadde vore oppskoke på ein av dei høgtliggende gardane i Geiranger straks før jul. Det var berrfrost og hålt, og ein av gjestene hadde fått med seg ei lita flaske på baklomma då han stemnde heim gjennom kvelden, for han var ungkar og einsam i jula. Men då han skulle ned dei bratte bak- kane etter laget, skaut fø- tene unna han. Han stogga ik- kje før han mest var komen ned i fjøresteinane.

Mørbanka reiste han seg, strauk med var-

same drag ned etter brokelåret bak og – kjende væta. Då kom det med varme: – Ej vi’ inderle’ håpe det æ blo’ –

KVA ER EIN SUNNMØRING?

– Det er ein mann som rullar Stein medan han kviler, svarar somme halvt i ovund og halvt i forakt. Men han var nøydd til det, skulle han overleve.

Mannen i Pålsgarden på Stranda var velkjend for sparinga si. Likevel hadde han kosta på seg ny parafinlampe.

Julaftan vart lampen kveikt i det dei sette seg til bords. Alle var opp i under over det bjarte lyset. Så las sjølvemannen, etter gardens skikk, juleevangeliet. La så Bibelen i hop og mælte fornøgd: – Sløkkje no ljøset, kjerring, for Fadervåret kan ej utta-boks.

Ein nordmøring hadde levert ein fin tømmerstokk til mast i båten å ein sunnmøring. Han takka varmt med såfalne ord: – Ja, betaling veit ej de’ ikkje e’ hjelpti å by dej.

Elles er soga om ør- stingen som kom inn på ein bakarbutikk i Ålesund velkjend: – Heve de longebrød? – Ja, ver så god, var svaret. – Gi mej eitt ta dei lengste!

Påskequiz

ved Gunn Hole

TEIKNESERIAR

1. Kva antrekk går Skipper'n rundt i?
2. Kva heiter Onkel Skrue på engelsk?
3. Kva er fornamnet til PROFESSOREN?
4. Kva heiter hunden til Asterix?
5. Kven lagar styrkedrikken i bladet Asterix?
6. Kva er den norske tittelen på The Katzenjammer Kids?
7. Kva heiter Knøttene på originalspråket?
8. Kva heiter hesten til Lucky Luke?
9. Kva er Pusur sin favorittmat?
10. Kven er Sølvpilen sin blodsbror?

KONGEHUSET

1. Kongeskipet Norge var ei gāve til kongehuset. Kven var gjevaren?
2. Kor mange rom er det på Slottet i Oslo?
3. Kva gjer ein taffelbetjent?
4. Kva er Dronning Sonja KunstStall?
5. Kva fyrstehus tilhører den norske kongefamilien?
6. Kven eig Slottet?
7. Blei kong Harald og dronning Sonja krona?
8. Kva slektskap er det mellom dronning Elizabeth og kong Harald?
9. Og korleis var kong Olav og kronprinsesse Märtha i slekt?
10. Kven får kongeleg apanasje?

KYRKJEBLADET

1. Kvar ligg firmaet som trykkjer Kyrkjebladet?
2. Kven representerer Hyen sokn i redaksjonen?
3. Kven har levert baksidekunst til dette bladet?
4. Kva årgang har Kyrkjebladet i år?
5. Kvar i bladet finn vi oversikta «Vi møtest i kyrkja»?
6. Kvar i bladet finn vi informasjon om redaksjonen?
7. Kven har skrive «Redaksjonen har ordet» i dette nummeret?
8. Kven les korrektur for Kyrkjebladet?
9. Kan ein nytte VIPPS for å betale bladpengar?
10. Kor mange gonger per år kjem Kyrkjebladet ut?

PÅSKEHØGTIDA

1. Kven tala Judas med då han ville overgje Jesus?
2. Kven kom og styrkte Jesus i Getsemane?
3. Kven av læresveinane tok Jesus med seg inn i Getsemehagen?
4. Korleis reagerte Herodes då han først fekk sjå Jesus på langfredag?
5. Kva stilling hadde Josef frå Arimatea?
6. Kven måtte bere Jesus sitt kors?
7. Kven kom først til grava første påskedag?
8. Korleis er englane der beskrivne?
9. Kva er dei viktigaste kjeldene til Jesu liv?
10. Kva betyr namnet Jesus?

HELSE

1. Kva er zoonose?
2. Korleis smittar blåbærplukkarsykje?
3. Kva er Bunadsgeriljaen?
4. Når startar hjarteaktiviteten hos eit foster?
5. Kva er Pasientsky?
6. Kva er du redd for om du lid av erytrofobi?
7. Kvar på kroppen finn vi hallux?
8. Kva er kroppen sitt største organ?
9. Kvar på kroppen ligg terningbeinet?
10. Instrumentet finst på alle legekontor og er oppfunne av René-Théophile-Hyacinthe Laënnec. Kva heiter det?

Riktig svar finn
du på side 35.

OLAV EIKENÆS

Fylt av glede over livets under

Mitt namn er Olav Eikenæs, pensjonist, gift med Ingrid, og vi to bur no sentralt på Sandane, med Øyna som nærmeste nabo.

Salmeboka vår inneholder over 900 salmar og framstår som ei skattekiste med gode tekstar som høver til dei skiftande tidene i kyrkjeåret. Siste utgåve av Norsk salmebok har med salmar frå 300-talet og heilt opp til vår tid. Salmane våre talar sant om Gud og menneske, og det er for meg heilt utenkeleg å feire gudsteneste utan salmesong. Ikkje rart at Israelsfolket song dei 150 salmane vi finn i GT, både til fest og kvardag.

I åra som prest i Drøbak brukte eg mykje tid på å setje saman «salmesetelen», ei liste over salmane vi skulle bruke i gudstenesta. Ein av dåpssalmane som ofte kom att på mine salmesetlar, var Svein Ellingsen sin salme «Fylt av glede over livets under», nr. 586 i Norsk salmebok (2013). Salmen vart skiven til sonen Eystein sin dåp. Då gutten vart døypt i Stokken kirke i 1971, vart salmen framført for første gong. Han blei lesen, ikkje sungen på dåpsdagen, men Knut Nystedt hadde notane til nyskriven melodi klar og la dei på gåvebordet. Salmen kom med i prøvesalmheftet «Salmer 1973» og har seinare vore brukt over heile landet. Han kom inn i Norsk salmebok (1985), men då med melodi av Egil Hovland.

«Fylt av glede», er noko som kan kjenne tilkne eit dåpsfylge. Det er stor glede over den nye verdsborgaren. Familie og vener er stemde til fest, og fadrar er valde ut til å få eit eige ansvar for barnet. Men midt i gleda kan ein også kjenne på «beven» over ukjend framtid. I ei tid prega av krig og katastrofar er det godt å leggje barnet si framtid i Guds hender, for; «det som skjer i dåpen gir oss trygghet». Denne tryggleiken gjeld ikkje berre på sjølve dåpsdagen, men på alle dagar livet igjennom. Når presten med handa auser dåpsvatnet tre gonger over hovudet til barnet og samstundes seier: «Etter vår Herre Jesu Kristi ord og føresegn døyper eg deg til namnet å Faderen og Sonen og Den heilage ande», er det starten på det nye livet i Kristus. Dåpen er den største rikdomen vi kan eige, og nokre dåpsborn tek imot med smil, andre sovande, og etter andre vakne og skrikande. (Det siste er det fortalt at eg gjorde på min dåpsdag, ein kald søndag i Vereide kyrkje 4. januar 1953.) Gud har gjeve oss livet, og han har talet på alle dei dagar vi skal få leve. Ja, dåpens lys forblir heilt til livet sloknar. Difor er det godt å kome saman til gudstnestar, synge saman, be og lytte til Guds ord. Då kan trua vår vekse, og vi blir fylte med glede!

Eg utfordrar Anders Rinde til å finne sin Min salme, til neste nummer av Kyrkjebladet.

Fylt av glede over livets under

Salmenr. 586 i Norsk salmebok (2013)

*Fylt av glede over livets under,
med et nyfødt barn i våre hender,
/: kommer vi til deg som gav oss livet. :/*

*Fylt av beven foran ukjent fremtid
legger vi vårt barn i dine hender.
/: Det som skjer i dåpen, gir oss trygghet. :/*

*Fylt av undring er vi i din nærhet!
Du som bærer verdensrommets dybder,
/: venter på de små og tar imot oss. :/*

*Ved ditt verk, ved Kjærlighetens vilje,
er vi født på ny til liv i Kristus,
/: til et åpent liv i tro og tillit. :/*

*Og ved tidens grense lever fortsatt
Dine løftes-ord ved døpefonten,
/: dåpens lys forblir når livet slukner. :/*

*Større rikdom enn hva ord kan romme,
har du gitt oss gjennom dåpens gave.
/: Herre, la vår tro bli fylt av glede! :/*

OLAF SIGURD GUNDERSEN

Valhall – Paradis

I norrøn tid var Valhall den store himmelborga der krigarane som fall i kamp kom. Der fekk dei fortsetje med drikking og kamp, men kvar kveld er dei like levande igjen. Dei et flesket til galten Særime, som vart kokt og livna opp att. Valhall er ikkje tomt for kvinner heller. Valkyrjene sørger for drikk og viser falne krigarar vegen til Valhall.

Mennesket har alltid visst at det skal døy. Men i alle kulturar finn vi eit ønske om å heve seg over døden. Tanken om livet i Valhall var uttrykk for eit slikt ønske.

I år skal vi feire to jubileum: eit for kristenretten på Moster i 1024 og eit for Magnus Lagabøtar si landslov frå 1274. Her vert det løfta fram heilt andre ideal og håp enn det Valhall stod for. Ønsket om at slåsing og drikk aldri tok slutt, vart skifta ut med det Kvitekrist stod for. Kvit, ikkje fordi han var bleik, men kanskje fordi dåpskandidatane var kledd i kvitt, og det vart oppfatta som ein heilag farge.

«Eg veit i himmerik ei borg, ho skin som soli klåre, der er kje

synder eller sorg, der er kje gråt og tåre.

Det er ei heilt anna borg enn Valhall. Det vi håper på og ser fram til, pregar også livet her og no. Draumen om Valhall er ikkje vår draum lenger. I lyset frå påskemorgon ser vi ein ny dag med morgen og ikkje natt. Ikkje ein dag der grisene skal verte slakta, men ein dag som gjer ende på dei mektige og dei brynjekleddde si makt. Og som gjer slutt på dei svake sin angst, slutt på okkupasjon og barna sin gråt fordi mor ikkje har mat, gjer slutt på terroristane sin sadisme og dei torturerte sine skrik.

Vi kan ikkje slåst, ete og drikke oss til fred og ekte glede. Den dagen kjem då Herrens vilje skal skje på jorda så som i himmelen. Då vil det vere useieleg glede.

Verdiane i dei jubilea vi skal feire i år kom ikkje rekande på ei fjøl, men kjem frå ein historisk person, Jesus Kristus. Han lytta til ein sentral plass i jubilea våre. Han fortener på nytt vår tillit. Han som sa: «Sjå, eg gjer alle ting nye!»

Riktig svar på Gunn sin påskequiz:

TEIKNESERIAR:

1. Matrosdress
2. Scrooge McDuck
3. Amandus
4. Idefix
5. Miraculix
6. Knoll og Tott
7. Peanuts
8. Jolly Jumper
9. Lasagne
10. Falk

KONGEHUSET:

1. Det norske folk etter pengeinnsamling i 1947
2. 173
3. Han/ho har ansvar for

korrekt borddekking ved arrangement

4. Utstilling av kunst og ting i dei gamle, nyrestaurerte stallane til Slottet
5. Glücksburg
6. Den norske stat
7. Nei, dei blei signa i Nidarosdomen
8. Tremenningar
9. Søskenbarn
10. Kongeparet og kronprinsparet

- PÅSKEFORTELJINGA.**
1. Overprestane og leiarane for tempelvaka

2. Ein engel frå himmelen
3. Peter, Jakob og Johannes

4. Han blei svært glad
5. Rådsherre
6. Simon frå Kyréne
7. Maria Magdalena og «den andre Maria» (Jesus mor), og 1–2 kvinner til
8. Som to menn i skinande klede
9. Dei fire evangelia i Bibelen
10. Gud frelsjer

- HELSE**
1. Sjukdomar som kan smitte mellom dyr og

menneske

2. Ein sjeldan sjukdom som vanlegvis smittar via myggstikk
3. Ei folkerørsle som kjempar for trygge fødetilbod, særleg i distrikta
4. Berre tre veker etter befrukting
5. Ein app som legg til rette for kommunikasjon mellom pasient og fastlege/klinikk
6. Redsel for å raudne
7. På foten, det er stortåa
8. Det er huda som dekker heile utsida av kroppen

9. På utsida av foten, framfor hælbeinet

10. Stetoskopet

KYRKJEBLADET

1. Printfarm i Øvre Årdal side 2
2. Inger Johanne Hafstad Gjengedal, side 2
3. Audhild Bogstad, baksida
4. Årgang 54, framsida,
5. Side 41
6. Side 2
7. Tore Myklebust, side 3
8. Rønnaug Ryssdal side 2
9. Ja, side 2
10. Minst 6 gongar årleg

Verdiåret 2024 i Bjørgvin Aktuelle verdiar frå gamal tid

TILSENDT FRÅ BISPEKONTORET

I 2024 feirar og markerer vi to hendingar som i høg grad har vore med på å endre landet vårt: 1000-årsjubileet for innføringa av kristenretten på Moster og 750-årsjubileet for Magnus Lagabøte si landslov frå 1274. I Bjørgvin bispedøme har dette året fått namnet «Verdiåret 2024», året der vi markerer at dei kristne verdiane har vore med på å gjere landet vårt til eit godt land å leve i.

I kyrkjene i Bjørgvin vil verdiåret bli markert på pinsedag, 19. mai.

Verdiåret 2024 er ein del av ein "ju-
bileumsstafett" med ulike markeringar
frå 2021 til 2031. Eit anna høgdepunkt i
denne stafetten er året 2030. Då vil det bli
markert at det er tusen år sidan slaget på
Stiklestad, då vi feirar at Noreg har vore
eitt rike i tusen år.

KRISTENRETSEN 1024

Under mottoet "Feire fortid – forme framtid" vert det markert at det er 1000 år sidan Olav den heilage innførte kristenretten på Moster. Det er eit jubileum for heile landet, med særleg fokus på barn og unge. Hovudmarkeringa på Moster 29. mai–2. juni 2024 vert ein fest for alle.

MAGNUS LAGABØTE SI LANDSLOV

I 1274 samla Magnus VI for første gong heile landet under ei lov. Magnus fekk tilnamnet Lagabøte, «den som reparerer lovene». Landslovjubileet er landsdek-

kande, og biskopen i Bjørgvin er medlem av hovudkomiteen for Landslovjubileet i Vestland. Ho inviterer sjølv til seks temakveldar i Bergen domkirke.

GUDS FIRE DØTRER

Omgrepet "Guds fire døtrer" eller "Dei guddomlege søstrene" er sentralt i Mag-

nus Lagabøtes landslov. Det handlar om fire dygder som ved kvar domsavseining der lova var uklar, skulle verte høyrd for at ein dom kan seiast å vere opplyst så han er rettferdig: Miskunn, rettferd, sanning og fred. Biletet av dei fire søstrene er henta frå Salme 85 i Bibelen, der det heiter at miskunn og sanning skal møte

Moster gamle kyrkje. Tusenårsjubileet for kristenretten på Moster blir markert både på Moster og i kyrkjene i bispedømet. Foto: Moster amfi/Abstract media.

kvarandre, rettferd og fred skal kysse kvarandre.

Miskunn skal passe på så ikkje vondskap eller hat kjem i domen; sanninga må verte høyrd så ikkje løgn skal få avgjere om nokon blir dømt, rettferda skal sjå til at urett ikkje gjer skade på domen, og fred skal sjå til at ikkje for harde domar blir felte i vreide.

TV-SERIE OM HENDINGA SOM FORANDRA NOREG

«Hendelsen som forandret Norge» er tittelen på ein ny, underhaldande og opplysnande mini-serie med Farmen-presten Thor Haavik som programleiar. I tre episodar følgjer vi han frå vikingtida til vår tid for å sjå på konsekvensane av at landet fekk ei ny rettsordning – «kristen-

retten» på Moster for 1000 år sidan. Det er laga undervisningsmateriell for ulike aldersgrupper knytt til denne serien.

VERDISEGLAS MED VERDISAMTALAR

Verdiseglas 2024 er ei pilegrimsferd i fleire etappar langs Kystpilegrimsleia frå Sokndal/Egersund til Nidaros. Ungdomar deltek i verdisamtalar inspirerte av “Guds fire døtrer” og omgrep som makt, likeverd og demokrati. Samtalane skal føre til råd for framtida som vil bli lagde i Kystpilegrimskista som verdibrev til Nasjonaljubileet Noreg 1000 år og preses i Den norske kyrkja. Olavselden i jubileumsstafetten fram mot 2030 følgjer seglasen frå start til slutt.

Etappar:

- Frå Moster til Bergen og opning Magnus Lagabøte-utstilling 21. mai
- Frå Sokndal/Egersund til jubileumshelga Moster 2024 den 1. juni
- Frå Bergen til Gulatinget og vidare til Kinn/Selja til feiring av Seljumannamesse 1000 år 6.–8. juli
- Frå Selja til Smøla og vidare til Nidaros 27. juli – Nasjonaljubileet Noreg 1000 år og Olavsfest

Les meir om verdiåret 2024 på bispedømet si nettside: <https://www.kyrkja.no/bjorgvin/2024>

Til hjelp i sorga sidan 1978

Vi er her når de treng oss som mest, og hjelper dykk å lage ei personleg, fin og verdig gravferd. Slik de ønskjer.

De kan kontakte oss heile døgnet. Vi har teieplikt og kan møtast til samtale på eitt av våre kontor, eller heime hos dykk.

905 50 905 (døgnopen vakttelefon)
Nordstrandsvegen 12, 6823 Sandane
post@hjelmeland.as
www.hjelmeland.as

REMA 1000

FLOTRE
MASKIN A/S
6826 Byrkjelo - tlf. 906 84 913 - 578 66 000

Mer service og kundeservice betyr mye
DATA INSTITUTTET
www.datainstituttet.no

Sandane Tekstil og Interiør

SENGETØY - GARDINER - UNDERTØY - KLÆR

FRYDENBØ
BILSENTER

b d huset

KULTUR & SELSKAP
BREIM

X EXTRA

NORDFJORD
folkehøgskule

Eit unikt
forsamlingslokale!

bduhuset.no

ac
coun
+or™

Ryssdal kraft

TRUCKNOR
SOGN OG FJORDANE

 VEREIDE
BLOMSTER AS

Blomster og hagesenter
telefon 57 86 51 07

Nordfjord Laks as

BYRKJELO
Taxi
TLF: 995 24 247

Trav
Avl
Turridning
Stallutleie
Salg av hestefor
Turisme

MØBELRINGEN

Firda elektro

DEKKSERVÍSCE
BREIM

Tlf: 901 24 701 / 915 94 885
www.dekkservicebreim.no

Sandane
Gravferdsbyrå
DITT BYRÅ I BYGDA

Christina A. og
Arne Jostein Gimrestad
Hege Alme
Telefon 911 29 818

Vi formidlar gravstein,
namnetilføyning og oppussing.

Bt **BYGGtorget**

BYGGEVAREN BYRKJELO AS
Tlf. 57 02 01 60 / Mob. 908 90 791
Gamlevegen 2 - 6826 BYRKJELO

www.sandanegravferd.no ◆ ajg@enivest.net

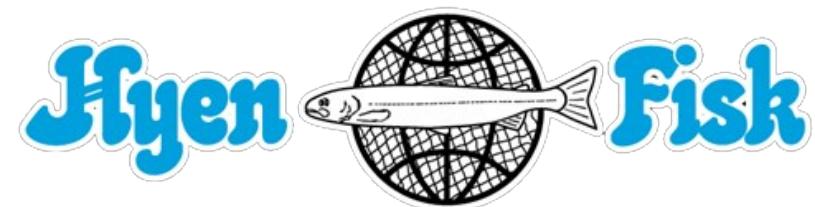

OLAV HJELMESET A.S.
6823 Sandane
Tlf. 91 37 26 49
GRAVING - SPRENGING - TRANSPORT

EIDE SANDTAK A.S.
6823 SANDANE - TLF. 41 76 71 33

HJELMESET BETONG AS
TLF 57 86 63 60

BUNNPRIS

Tystad Blomster
Tlf 57 86 63 90 6823 SANDANE

- KONFIRMASJON
- BRYLLAUP
- GRAVFERD
- KVARDAG OG FEST

Velkommen innom!

Skjerdal Kraft AS

NAKKESKADE

www.firdafysmed.no

BRØDRENE AA

BOLSETH GLASS

 LOTE ELEKTRO

Tannlege
Øyvind Seim
Tlf. 57 86 50 24

norli

LEIKER - BOKHANDEL - KONTORREKVISA

Ope 10-18 (15)

Norlisandane

BOK OG PAPIRAS
I sentrum siden 1915

Nordstrandsvegen 10
6823 Sandane
Tlf. 57 88 44 10
sandane@norli.no
www.norli.no

DØYPTE

VEREIDE

18.02.2024

ANDRINE HOLE HODDEVIK

MERETE MERKESDAL HOLE
TORBJØRN HODDEVIK LØVLAND
Elise Amalie Løvland
Lene Døskeland
Bjørnar Hoddevik Løvland
Espen Jangård Rasmussen
Nina Merkesdal Hole

10.03.2024

ELIAS FOSHEIM RASMUSSEN
ELISABETH FOSHEIM
MARTIN RASMUSSEN
Eirik Flølo Nordgaard
Birgitte Flølo Nordgaard
Ingvild Fossheim
Malin Klokset

MATHILDE MYKLEBUST HANSEN

SIRI KARIN MYKLEBUST
PER GUNNAR HANSEN
Leander Dalen
Trond Egil Hansen
Stian Ferstad
Marie Rørvik Ferstad
Markus Gald Myklebust
Anny Lene Omnes
Johan Kristian Myklebust

HYEN

03.03.2024

JOHANNES EIMHJELLEN MARCINKOWSKI
LINNEA EIMHJELLEN
HÅVARD WALLE MARCINKOWSKI
Ida Søgnen Hole
Ida Walle Marcinkowski
Guro Walle Marcinkowski
Stian Holme Smådal
Norun Eimhjellen

GRAVFERD

VEREIDE

Olav Flatjord	17.11.1926	13.02.2024	23.02.2024
Ronny Didrik Apalset	11.03.1976	09.02.2024	28.02.2024
Sigrun Hauge	27.08.1948	16.02.2024	01.03.2024
Ragna Elisabet Sollid	02.11.1929	24.02.2024	06.03.2024
Sigrun Mettenes	12.02.1945	20.02.2024	08.03.2024

GIMMESTAD

Anders Sande	11.06.1938	11.02.2024	16.02.2024
Åshild Sonja Furunes Ravnestad	29.07.1947	09.02.2024	21.02.2024
Dag Rygg	30.10.1948	06.02.2024	14.02.2024
Sverre Gisle Ravnestad	16.08.1952	14.02.2024	22.02.2024
Jorunn Rolandsen	05.04.1933	20.02.2024	27.02.2024

BREIM

Gabriel Råd	10.03.1947	01.02.2024	08.02.2024
-------------	------------	------------	------------

SANDANE

Halvor Berdal	15.04.1952	19.02.2024	29.02.2024
---------------	------------	------------	------------

AOH stiftelsen

Aud og Olav Hjortesets alminnelige stiftelse

Gjennom Olav Hjorteset si tilknyting til Hyen ynsker stiftar Olav Hjorteset å støtte alle tiltak som kan vere til beste for bygda. Formålet for stiftinga er å gi økonomisk stønad til enkeltpersonar, organisasjonar, lag eller enkelttiltak som kan fremje busetnad, kultur og næringstiltak i Hyen; samt gje eit bidrag til menneske i området som gjennom fysiske funksjonsavgrensingar er komne i ein særleg vanskeleg økonomisk situasjon. Ved søknad eller spørsmål kan ein sende e-post til: arnfibre@online.no. I styret for stiftinga sit Ingebrig特 Hjorteset, Egil Hjorteset og Arnfinn Brechan.

Aktivitetar og andre hendingar

BABYSONG

For babyar frå ca. 1 md. og til ca. 1 år med følgje. Torsdag partalsveker i Sandane kyrkje kl. 11.00. Matpakkelunsj kl. 12. Vi serverer kaffi og te. På Facebook: Babysong i Gloppe

SMÅBARNSTREFF

Samlingsstund med song, rim og rytme for barn 1–4 år med følge. Felles fruktstund saman med barnegospel. Sandane kyrkje kl. 17.00–18.00 tysdag 19. mars, 16. april og 14. mai. På Facebook: Småbarnstreff i Sandane kyrkje

SANDANE BARNEGOSPEL

For barn 4–10 år. Sandane kyrkje kl. 17.00–18.00 i partalsveker.
På Facebook: Sandane barnegospel

OPE HUS

For ungdomsskuleelevar. Sandane kyrkje måndagar kl. 19.30–21.30.

VEREIDE SØNDAGSSKULE

For barn 0–12 år. Bygdehuset Haugtun på Vereide søndagar kl. 11.00–12.15.
Dataar for våren: 14. april, 28. april og 12. mai. På Facebook:
Vereide søndagsskule

SANDANE SOUL CHILDREN

For alle mellom 10 og 16 år som er glade i å synge. Øving kvar torsdag i Sandane bedehus kl. 18.30–20.00. Kontakt: Emilie Brunstad, tlf. 406 37 032.
På Facebook: Sandane Soul Children 2024

VEREIDE KYRKJEKOR

Øving kvar torsdag i Sandane kyrkje kl. 19.00–21.00.
På Facebook: Vereide kyrkjekor

SAMTALE OM SØNDAGENS BIBELTEKST OG SALMESONG

Annankvar måndag kl. 10.00 i Sandane kyrkje. Olav Eikenæs og Harald Aske leier dei fleste samlingane.

SORGGRUPPE

Tilbod til alle som har mista nærståande person. Meir info på heimesida.
Kontakt Ingebjørg diakon: Tlf. 966 18 048.

Følg også med på www.gloppe.kyrkja.no

GLOPPEN KYRKJELEGE FELLESRÅD

Åsavegen 130, 6823 Sandane
57 86 56 16
post@gloppe.kyrkja.no

GLOPPEN SOKN

Leiar i soknerådet: Berit Aasebø Hauge
934 99 289
gloppe.sokn@gloppe.kyrkja.no

BREIM SOKN

Leiar i soknerådet: Aslak Johnsen,
905 39 237
breim.sokn@gloppe.kyrkja.no

HYEN SOKN

Leiar i soknerådet: Elias Eimhjellen
91 75 68 79
hyen.sokn@gloppe.kyrkja.no

Sokneprest i Gloppe sokn

Vidar Bjotveit, 958 80 030
vidar.bjotveit@gloppe.kyrkja.no
Kontorstad: Sandane kyrkjekontor

Sokneprest i Breim og Hyen sokn

Tore Myklebust, 456 01 260
tore.myklebust@gloppe.kyrkja.no
Kontorstad: Sandane kyrkjekontor

Kyrkjeverje

Audun Mundal, 911 77 823
audun.mundal@gloppe.kyrkja.no
Kontorstad: Sandane kyrkjekontor

Administrasjonssekretær

Marianne Bakketun Fjellestad
402 80 027
mfb@gloppe.kyrkja.no
Kontorstad: Sandane kyrkjekontor
Kontortid: tysdag - torsdag 9–15

Kantor

Dorothee Raschwitz
970 99 288
dorothee@gloppe.kyrkja.no

Organist

Janne Øisang Grinaker, 920 25 472
janne.grinaker@hotmail.com

Kyrkjelydspedagog

Simona Fraas Johnsen, 909 64 941
simona.johnsen@gloppe.kyrkja.no
Kontorstad: Sandane kyrkjekontor

Diakon

Ingebjørg Isane Fure, 966 18 048
ingebjorg.fure@gloppe.kyrkja.no
Kontorstad: Sandane kyrkjekontor

Kyrkjetenar

Benny Aasen, 950 22 917
bv-aasen@online.no

Gravar/ kyrkjegardsarbeidar

Olav Bjørn Tystad, 977 21 662
olav.tystad@gloppe.kyrkja.no

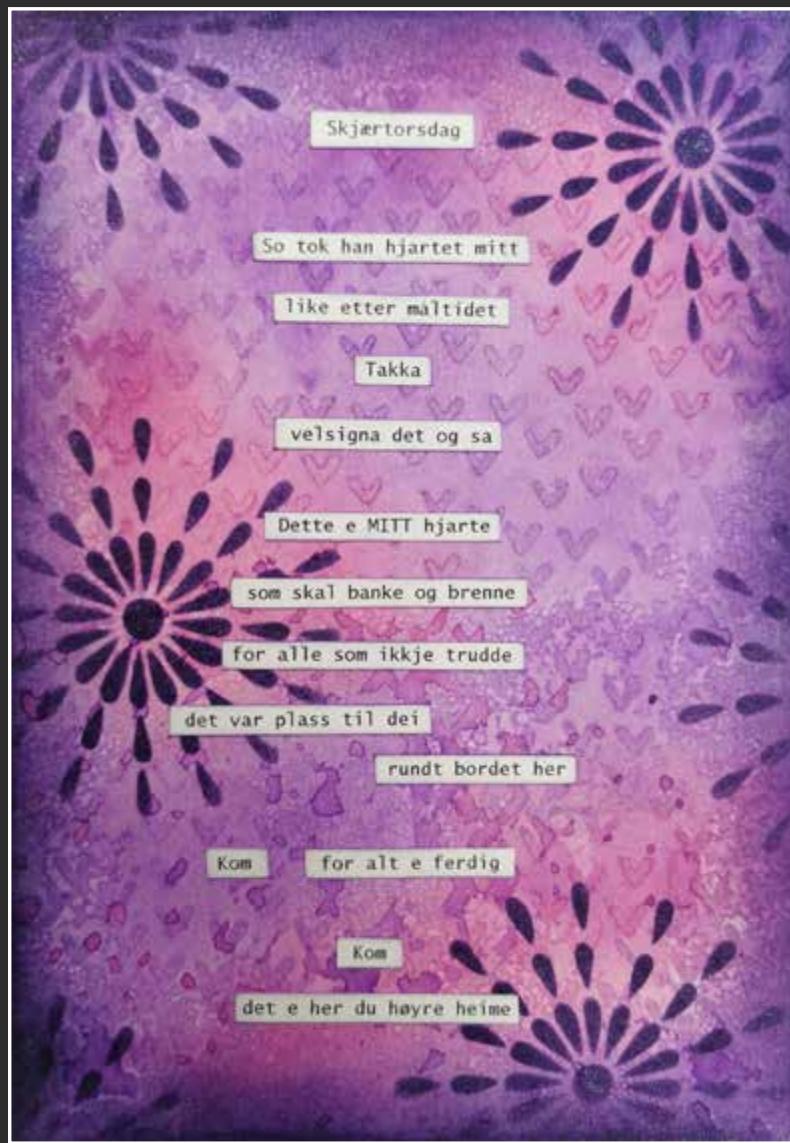

Vi møtest i kyrkja

Alle planar for våren er ikke klare. Sjå Firda Tidend, heimeside og Facebook for utfyllende informasjon.

24. mars Palmesøndag Matt 21,1-17 "Intoget i Jerusalem og borna"	11.00	Sandane	Gudsteneste med utdeling av bok til 6-åringane. Liturg Tore Myklebust. Kantor Dorothee Raschwitz. Erik Bassermann. Kyrkjelydspedag og Simona Fraas Johnsen held preike over fortellarteksten. Bålkos etter gudstenesta.
	14.00	Hestenesøyra	Gudsteneste i skulehuset på Hestenesøyra. Enkel gudsteneste for både bygdefolk og andre folk! Liturg Tore Myklebust. Kantor Dorothee Raschwitz. Erik Bassermann. Takkoffer til Det Norske Misjonsselskap. Kyrkjekaffi og god tid til prat etterpå.
	19.00	Vereide	Gallerikveld med utstillar Aud Marit Skarrebo Holmen. Dorothee Raschwitz spelar. Prost Mari Saltkjel deler ord. Olaf Sigurd Gunderson leier kvelden.
28. mars Skjærtorsdag Luk 22,14-23 "Nattverden"	12.00	Høgdene	Sportsgudsteneste. Kantor Dorothee Raschwitz.
	13.00	Utvikfjellet	Sportsgudsteneste mellom omgangane i Even Hole Cup. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker. Med etterhald om snøforhold/ gjennomføring av cup.
	19.00	Gimmestad	Vi dekker til kveldsmat i midtgangen og inviterer til fellesskap og gudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Anders Kvernevik, fiolin. Olav Eikenæs deltek.
29. mars Langfredag Mark 14,26-15,37 "Jesus seier at Peter kjem til å forneka han"	11.00	Breim	Gudsteneste med nattverd. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker.
	19.00	Vereide	Pasjonsgudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Predikant Ingebjørg Isane Fure. Kantor Dorothee Raschwitz.
	20.00	Hyen	Pasjonsgudsteneste med nattverd. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker.
30. mars Påskeaftan Mark 16,1-8 "Jesus står opp"	23.00	Gimmestad	Gudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Gimmestad Kantori deltek
31. mars Påskedag Matt 28,1-10 "Jesus står opp"	11.00	Breim	Høgtidsgudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker. Takkoffer til Fjordly Ungdomssenter.
	11.00	Vereide	Høgtidsgudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Blomeprosesjon. Kyrkjekoret, Håvard Nordvik og konfirmantar deltek. Takkoffer til Menighetsfakultetet. Påskeplask med konfirmantane etter gudstenesta.
1. april 2. påskedag Lukas 24,3-45 "Jesus står opp"	11.00	Hyen	Høgtidsgudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker. Takkoffer til Nesholmen.
7. april 2. søndag i påsketida Joh 21,15-19 "Jesus og Peter"	11.00	Vereide	Gudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Kantor Dorothee Raschwitz. Takkoffer til Kirkens SOS i Bjørgvin.
8. april	10.00	Sandane	Samtale om søndagens tekst og salmesong.
14. april 3. søndag i påsketida Joh 10,1-10 "Eg er porten"	11.00	Breim	Gudsteneste med nattverd. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker. Takkoffer til Kirkens Nødhjelp.
	11.00	Vereide	Gudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Takkoffer til misjonsprosjektet. Songgruppe deltek.

21. april 4. søndag i påsketida Joh 13,30–35 "Eit nytt bod: Elsk kvarandre"	11.00	Hyen	Samtalegudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker. Kyrkjelydspedagog Simona Fraas Johnsen. Takkoffer til Frelsesarmeens.
	11.00	Sandane	Generasjonsgudsteneste med bønevandring. Liturg Vidar Bjotveit. Organist Morten Leirgul. Lovsongsstund før gudstenesta. Takkoffer til Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag. Barnegospel deltek. Kyrkjekaffi.
22. april	10.00	Sandane	Samtale om søndagens tekst og salmesong.
28. april 5. søndag i påsketida Luk 13,18–21 "Sennepsfrø og surdeig"	11.00	Gimmestad	Gudsteneste. Liturg Sigurd Vengen. Kantor Dorothee Raschwitz. Takkoffer til KFUK-KFUM Sogn og Fjordane. Gimmestad kantori deltek.
	11.00	Breim	Samtalegudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker. Kyrkjelydspedagog Simona Fraas Johnsen. Takkoffer til kyrkjelydsarbeidet.
5. mai 6. søndag i påsketida Matt 7,7–12 "Bøn og den gylne regelen"	11.00	Breim	Gudsteneste med nattverd. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker.
	20.00	Vereide	Samtalegudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Kyrkjelydspedagog Simona Fraas Johnsen. Takkoffer til kyrkjelydsarbeidet.
6. mai	10.00	Sandane	Samtale om søndagens tekst og salmesong.
9. mai Helgetorsdag/Kristi himmelfartsdag Luk 24,46–53 "Jesu avskjed"	11.00	Draumekvila	Pilegrimsvandring med gudsteneste. Dei som ikkje veit kvar Solplatået er, kan møte på første parkeringsplassen ved TIN-Camp. Fyrste stopp blir på Solplatået klokka 11. Vi avsluttar med ei kort gudsteneste på Draumekvila. Ta gjerne med kaffi og noko å bite i. Passar for alle som er flakkføre.
	11.00	Hyen	Konfirmasjonsgudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker. Kyrkjelydspedagog Simona Fraas Johnsen. Takkoffer til konfirmantarbeidet.
11. mai Joh 7,37–39 "Abrahams ætt"	11.00	Gimmestad	Konfirmasjonsgudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Kyrkjelydspedagog Simona Fraas Johnsen. Håvard Nordvik, trompet. Takkoffer til konfirmantarbeidet.
12. mai Søndag før pinse Joh 3,16–21 "Lyset er kome til verda"	11.00	Sandane	Gudsteneste med nattverd. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Musikk ved Karl- Emil Gade Østerbye. Takkoffer til Strømmestiftelsen.
	20.00	Vereide	Orgelkonsert ved Marthe Aa.
17. mai Matt 22,17–21 "Gje keisaren kva keisarens er"	10.15	Hyen	Festgudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Takkoffer til Kirkens Nødhjelp.
	11.30	Breim	Festgudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker. Takkoffer til kyrkjelydsarbeidet.
	12.15	Vereide	Festgudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Austrheim mannskor syng. Takkoffer til Redd Barna.
	16.00	Gamle Gimmestad	Festgudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Kantor Dorothee Raschwitz. Takkoffer til Redd Barna.
19. mai Pinsedag Joh 14,15–21 "Talsmannen og Jesu bod"	11.00	Breim	Konfirmasjonsgudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker. Kyrkjelydspedagog Simona Fraas Johnsen. Takkoffer til kyrkjelydsarbeidet.
	11.00	TIN-Camp	Pinsekyrkja, Fellesskapskyrkja, Møtepunkt B og kyrkjelyden i Gloppen sokn inviterar til felles pinsefeiring. Kyrkjekaffi. Ta med grillmat og anna niste. Sjå annonsering om alternativ plass ved dårlig ver.
20. mai 2. pinsedag Joh 6, 44–47 "Far dreg menneske til Jesus"	11.00	Hyen	Høgtidsgudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker. Kyrkjelydspedagog Simona Fraas Johnsen. Utdeling av bøker til 4-åringane. Takkoffer til Fjordly Ungdomssenter.
25. mai Luk 10,21–24 "Kven sonen er"	10.00	Vereide	Konfirmasjonsgudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Kyrkjelydspedagog Simona Fraas Johnsen. Håvard Nordvik, trompet. Takkoffer til kyrkjelydsarbeidet.
	12.00	Vereide	Konfirmasjonsgudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Kyrkjelydspedagog Simona Fraas Johnsen. Håvard Nordvik, trompet. Takkoffer til kyrkjelydsarbeidet.
31. mai	20.00	Vereide	Orgelkonsert ved Abram Bezuijen. Goldbergvariasjonar BWV 988.
2. juni 2. søndag i treeiningstida Joh 3,26–30 "Han skal veksa, eg skal minka"	11.00	Vereide	Gudsteneste med nattverd. Liturg Tore Myklebust. Organist Dorothee Raschwitz. Takkoffer til misjonsprosjektet.
3. juni	10.00	Sandane	Samtale om søndagens tekst og salmesong.
9. juni 3. søndag i treeiningstida Joh 1,35–51 "Dei fyrste lærersveinane"	11.00	Sandane	Gudsteneste. Eldre er særskilt inviterte. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Diakon Ingebjørg Isane Fure. Kyrkjekaffi. Takkoffer til diakoniarbeidet.

Av Audhild Bogstad

Skjærtorsdag

Så tok han hjartet mitt
like etter måltidet
Takket
vælsignet hjertet og sa
Dette er mitt hjerte
som skal banke og brenne
for alle som ikke trodde
det var plass til dem
rundt bordet her
Kom for alt er ferdig
Kom, det er her du hører hjemme

Av Trygve Skaug

På bildet er diktet omsett til nynorsk
med løyve frå forfattaren.